

Szerkesztőség kiadóhivatal
és nyomda: 3ul. Reg. Ferdinánd (József Bherceg-ut) 4.
Telefon: 151 Sürögnyom: Közlöny. Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évenként 1000, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. Éves szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarta szerint ::

Megindulnak a gépek

Ha csak nyolcszáz munkást is hív be munkára az aradi Astra-gyár, máris lényegesen csökkentette az aradi munkanélküliek számát. Nyolcszáz család feje felől repíti el a hir a gondok nyomasztó, fekete felhőt, hogy az ország egyik legnagyobb vagon- és gépgyára végre-valahára rendelést kapott az államtól és ha nem is teljes üzemmél, de mégis újra munkához láthat.

A közelmúlt napokban foglalkoztunk e helyen az aradi Astra-gyár problémájával. Akkor sorainknak szomorú aktualitást az az esemény adott, hogy a gyár igazgatósága százával volt kénytelen munkásait elbocsájtani, egyszerűen azért, mert kifogyott a munkából. A munkatermekben leállottak a munkagépek, a hosszú, üvegfedélű csarnokokban ki kellett oltani a fűtatók parázsát és az egyes gyártási osztályokon csupán csak annyi munkás maradt, amennyi arra szükséges, hogy rendben tartsa a pillenő gépóriásokat. A kényszerű munkaelbocsájtásokkal kapcsolatosan, alkalomunk volt rámutatni arra, hogy mekkora oktalanság volna hibáztatni a gyárat, amelyik kénytelen alkalmazottait szelnek csesztetni, kárhözvinni az iparost és a kereskedőt, ha könyveit úgy díktálják, hogy nem bírja már tovább személyzeti költségvetésének kiadásait és — leépit.

A munkanélküliség növekedéséért azok a tényezők a felelősek, amelyek együttesen játszanak közre abban, hogy a gyár rendelés nélkül, az iparos megbízás nélkül, a kereskedő pedig vásárló nélkül marad. S ha az állam nem jár elől a jópéldával a fogyasztás növelésében, az árak leszállításában, az értékesítés forogtatásában, akkor nem csodálható, hogy a gazdálkodónak raktárában rohad a buzája, a szőlőtermelő pincéiben ott dohosodik a bora, nyersanyagra nem jut pénze a kisiparosnak, megáll a forgalom a kereskedő boltjában és törheti a fejét a bankár, hogy — hova is merje ilyen körülmények között kihelezni a pénzét...? Mindebben a káotikus zürzavarban pedig az uccára kerülnek a munkások, a tisztviselők, a gazdasági élet nélkülözhetővé, csaknem feleslegessé vált apró lendítő-kerekei.

Az aradi Astra-gyár igazgatósága szavának állott és utána járt Bucurestiben a késlekedő munkaalkalomnak. S mert munkája van, természetesen, hogy — munkásokra is szüksége lesz. A termelőlet nyugodt munkatempója újra meg fog indulni a hosszú termekben, a csodálatos precizitással működő gépcsodák között. Egy kis élénkség annyi dermedt várakozás és csalódásba-fáradt reménység között. De az új rendelés is egyszer csak kifogy és akkor minden újból előről kezdődik.

Nem lenne baj, ha az országnak minden iparvállalata abban a helyzetben volna, mint az aradi Astra-gyár, amelynek szerződésben biztosított jogai vannak az állam rendelkezésire. S ha késik is a CFR vezérigazgatósága a rendelések pontos kiadásával, a kényszerű munkaszünetnek egyszer csak vége szakad. De mit csináljon az az iparvállalat, amelyik közvetlenül a fogyasztókra számít...? És hova menjen reklamálni elmaradt vevőit a kisiparos, a kereskedő...?

A munkaalkalmak megteremtésének jó példájával kell ma előljárnia az állam minden felelős tényezőjének, hogy a növekedő nyomort megfékezni lehessen. Ha mindenki látni fogja, hogy a komoly termelő-munka gyeplőit maga a kormány veszi a kezébe, felélénkíti a vállalkozási szellem és talán mozgásnak indul a tétlenségre kényszerített töke is, amely éppoly gyümölcsözetlenül hever ma, mint a cselekvés-től megfosztott munkaerő.

Maniu királyi audienciája

Argetoianu tárgyalásai a kispártok vezetőivel — A nemzeti-paraszt-párt értekezlete — Goga is meghívást kapott királyi kihallgatásra

Erdély minisztere jelentést tett az uralkodónak Erdély és Bánság helyzetéről

Bucurestiből jelentik: A bucaresti-i sajtó és a politikai körök a legutóbbi eseményekkel kapcsolatban élénken kommentálják az egyetemesi ünnep nagy udvari fogadtatásának részleteit. A sajtó egyrésze annak a nézetének ad kifejezést, hogy a Iorga-kormány már távozóban lévőnek számít és csak azért van még mindig a helyén, mert az utódlás kérdése nincsen teljesen tisztázva.

Ebben az utódlás kérdésében ma megállapodni nehezebb, mint valaha. A Korona ugyanis Argetoianu személyéhez ragaszkodik, ez viszont kormányát a kis pártokból alakítaná meg, aminek következtében szembe kerülne a két legnagyobb párttal: a nemzeti parasztpárttal és a liberális-párttal. Ezenkívül pedig az is kétséges, hogy Argetoianu ilyen összetételű kormánnyal fel tudná-e venni a parlamenti harcot a nálánál erősebb ellenzékkel szemben. A fővárosban már olyan hírek is terjedtek el, hogy Argetoianu állítólag tárgyalásokat folytatott volna a kormányában résztvevő kispártok vezetőivel. A pénzügyminiszter ezeket a tárgyalásokat külföldi útja alkalmával bonyolította le és ekkor Goga Oktavián, Luu Miklós dr. és Bratianu Györggyel hosszasan tanácskozott és velük mindenben megállapodásra jutott. Természetes, hogy ezeket a híreket nem lehet kellőképpen ellenőrizni, az azonban biztos, hogy a belpolitikai életben rövidesen nagy változások fognak történni.

Ebben a mozgalmas politikai életben mindenki érdeklődése Maniu személyné felé fordul és az egész politikai közvélemény az ő és pártjának magatartását figyeli. Tegnap egyébként a nemzeti-paraszt-párt gyűlést tartott Popovici Mihály volt pénzügyminiszter lakásán és ezen Maniu is résztvett. Maniu vázolta a jelenlegi politikai helyzetet, majd utána a vezetőség tagjai arról igyekeztek meggyőzni Maniu Gyulát, hogy nélküle a párt súlyos helyzetbe kerül. Maniu állítólag engedett és a párt vezetőségének tagjai remélik, hogy a vezér királyi kihallgatása alkalmával be fogja jelenteni a párt élére való visszatérését.

A 24-iki fogadtatás után előrelátható volt, hogy a politikai kihallgatások egész sora következik. A királyi kihallgatásokat Maniu és Vaida nyitják meg, míg utánuk Goga és Madgearu következnek.

Maniu ma délután fél 4 órakor jelent meg királyi kihallgatáson. Goga Octavian audienciájára csütörtökön kerül a sor, ami után Goga Turnuseverinbe utazik, hogy Averescu marsall előtt ismeresse a kihallgatás részleteit és hogy a párt problémáit megbeszélje.

Tataru dr. erdélyi miniszter tegnap királyi kihallgatáson volt és jelentést tett az uralkodónak Erdély és Bánság helyzetéről és az itteni lakosság érdekeiben szükségesnek talált tervezett intézkedéseiről.

Litvinov nyilatkozott a román-orosz tárgyalásokról

Kizárólag meg nem támadási szerződést akart Oroszország, a területi integritás érintése nélkül — Besszarábia kérdésének kikapcsolása lett volna a tárgyalások kiindulási pontja

Moszkvából jelentik: Litvinov külügyi népbiztos genfi útja előtt nyilatkozott a sajtónak az orosz-román tárgyalásokról. A népbiztos kijelentette, hogy Oroszország a tárgyalások folyamán abból indult ki, hogy a besszarábiai kérdést kapcsolják ki a megbeszélésekből, mivel csak akkor sikerül megállapodásra jutniok.

— Oroszország megérti, — mondotta Litvinov — hogy Románia szívesen szeretné Besszarábiára vonatkozólag Oroszország hallgatólagos beleegyezését. A tárgyalások folyamán Románia ragaszkodott ahhoz, hogy a szerződés az új határok elismerését is tartalmazza. Oroszország viszont ebbe nem egyezik bele. A szerződésben a mi terveink szerint csupán arra kötelezték volna magukat a szerződő felek, hogy nem támadják meg egymást. Beleegyeztünk volna abba is, hogy a szerződés megszegésének tekintettük volna azt is, ha az egyik fél erőszakos módon akarta volna megoldani a két ország között fennálló területi kérdéseket.

Az orosz-lengyel meg nem támadási szerződésnek Moszkvában történt aláírását illetőleg a külügyminiszeriumban rámutatnak arra, hogy a lengyel-orosz tárgyalásoknak nem volt olyan természete, mint a rigainak, mert annak nem volt szó az érdekeltektől államok területének sérthetlenségéről és egyedül a román-orosz tárgyalásoknál szerepelt ez a probléma és Ro-

mánia a körülmények ismeretében nem is mehetett bele a szerződéskötésbe másként, mint Besszarábia csatlakozásának teljes elismertetésével. Ennek ellenére nincsen kizárva, hogy Genfben Ghica külügyminiszter és Litvinov népbiztos között a tárgyalások ismét megkezdődnek, annál is inkább, mert a franciák is kívánják a román-orosz megegyezést és egyébként is úgy a francia-orosz, mint a lengyel-orosz szerződések végső érvénye a román-orosz szerződés megkötésétől függ.

A francia tárgyalások alkalmával a francia-orosz szerződés előfeltétele volt, hogy a meg nem támadási szerződést csak akkor tekintik véglegesen megkötöttnek, hogy ha azt megelőzően létező hasonló szellemű megállapodás Lengyelországgal és Romániával is.

Politikai körökben számolnak azzal, hogy Oroszországnak szüksége van ezekre a szerződésekre és azért Litvinov minden valószínűség szerint keresni fog Genfben elfogadható alapot a Romániával való újbóli tárgyalások megindítására.

Ghica külügyminiszter és Litvinov tárgyalása elé érhető érdeklődéssel tekintenek.

Adakozzunk a munkanélkülieknek!

Károlyi gróf magyar miniszterelnök a bíróság elé viszi a visszaéléseket

Vihar Friedrich István beszéde alatt — Az ellenzék vizsgálatot kér a kormányzati rendszer ellen

A Ház február negyedikéig elnapolta üléseit

Budapestről jelentik: Ma délelőtt tíz óra körül az ellenzék indítványára összeült a Ház. Az ülés megnyitása előtt az ellenzéki képviselők idegesen tárgyalták az elnöknek azt az intézkedését, amellyel nem engedélyezte a napirend előtti felszólalásokat és sürgős interpellációkat. Negyvennyolc szavazattal negyven ellenében a Ház elvetette az ellenzéknek azt az ismételt indítványát, hogy Peyer Károly napirend előtt felszólaljon. Friedrich István hosszú beszédben indokolta meg az ellenzék állásfoglalását, amellyel együtt akarja tartani a Házat. A beszéd alatt állandó vihar volt és a kormánypárt főleg Friedrich legutóbbi prágai látogatását emlegette. Ezzel szemben az ellenzék Bethlen tomesvári és római látogatását tette szóvá. Friedrich hangoztatta, hogy az ellenzék munkát követel, viszont a kormány egy obszervatóriumba vonult vissza, ahonnan a nyugati csillagokat figyeli és ezektől teszi függővé további teendőit.

Pedig van mit dolgozni és ha a kormány nem érez ehhez erőt magában, úgy adja át a helyét.

Ezután rátért a népjóléti miniszteriumban leplezett panamákra és azoknak a Ház elé való hozását kérte. Majd pedig rámutatott arra, hogy Vas József egykori népjóléti miniszter halála után a Bethlen-kormány minisztertanácson rendezte Vas magánadósságait. Az ellenzék ezt az ügyet is a Ház elé akarja vinni. Erre a kijelentésre nagy zaj támadt, úgy, hogy az elnök csak a viharcsengővel tudott csendet teremteni. Friedrich végül az ellenzék nevében kérte a népjóléti panama napirendre tüzését.

Lányi Márton ezután a kormánypárt álláspontját ismertette, majd pedig Peyer Ká-

roly a munkanélküliek ügyéről beszélt és Eckhardt Tibor az ellenzék indítványának elfogadását ajánlotta.

— Az ellenzék — mondotta — nem a Dréhr-ügy vizsgálatát követeli, hanem vizsgálatot kér egy egész kormányzati rendszer ellen. A kormány ötletszerű és elkésett rendeletekkel igyekszik az egyensúlyt megtartani. Külföldi hiteleket szerezni ma lehetetlen, de nem is szabad ebben sem az elmúlt kormányzati rendszer politikáját követni, mivel az országának a maga erejéből kell talpraállani.

A Ház végül is Friedrich indítványát elvetette és a Házat február negyedikéig elnapolta. Az ülés befejezése után Friedrich beszédével kapcsolatosan Károlyi miniszterelnök nyilatkozott az Estnek és hogy arra a Ház nyílt ülésén nem akar válaszolni. Tudja, hogy nem egy Dréhr-üggyel áll szemben és ezeket az ügyeket nem is akarja csupán fegyelmi eljárással elintézni. A fegyelmi csak az első lépés, amely után ezek az ügyek a bíróság elé kerülnek.

Leverték a san-salvadori kommunista forradalmat

Több mint ezer halottja van a forradalomnak, amely borzalmas és véres lefolyású volt. A polgárság irtóhadjárata a törvényen kívül helyezett kommunisták ellen

New-Yorkból jelentik: A San-Salvadorban kitört forradalom során, több, mint ezer embert öltek meg és többszázan megsebesültek. A forradalmárok több középületet dinamittal felrobbantottak. Huszonhat kormányhivatalnokot a kommunisták agyonlőttek. Martinez tábornok egyébként már teljesen ura a

helyzetnek. A táviratok egyébként arról számolnak be, hogy a rövid forradalom borzalmas és véres lefolyású volt. A kommunistákat törvényen kívül helyezik és a polgárság irtóhadjáratot indít ellenük. A hol egy kommunistát elfognak, azt minden további nélkül, a helyszínen azonnal megölik.

Fej és írás

Írta: GERGELY BORISKA

Egy asszony beszél:

— Ezt írja meg édes nagyságám, ezt meg lehet írni, ez valóságos regény kérem, ez tragédia amilyen még nem volt. Azért jöttem, hogy elmeséljem a nagyságának, különben nem titok, tele van vele a falu, már szegyetek kimenni az uccára. A Milicám a kis lányom is sírva gyűn kérem mindig haza, mert amerre jár, csak azt beszéli a falu. Sose hittem volna, hogy egy ember vénségére így megbolondulhat, mint az én uram. Jaj, hogy is kezdjem, hiszen a nagysága ismer minket tudja milyen szegények voltunk. Parasztgyerekek volt az uram és engemet egy szál varrótűvel vett feleségül. Amilyen szegények voltunk, olyan boldogok voltunk kérem és amikor a Milicám megszületett, hát a boldogságunk még nagyobb lett. Pedig alig volt mibe pólyázom szegénykém, az uram a háborúba ment én meg egy picike földes szobácskában tengődtem varrogatásból. Nagy boldogság volt az kérem, amikor hazajött szabadságra és a gyerek mindig többet tudott. Tudja édes nagyságám négykézláb mászkált az a behemot ember és lovagoltatta Milicát. Gyönyörű élet volt, csupa jókedv, nevetés. Hát még amikor kitört a béke és végleg itthon maradt a Dusan. Mienk lett a nagytrafik és a pénz egyszerre csak dülni kezdett hozzánk. Raktuk a spórbá, alig győztük vinni és én reggeltől estig a boltba voltam. Mert kérem minél több lett a pénzünk, a férjem egyre jobban elmaradozott hazulról. Én meg csak dolgoztam rogyásig a rengeteg ládát kirakni, berakni, számolni, vigyázni, a fináncokkal vergődni nem tagadom, de nem is dícsérvésből mondom, már sok, nagyon sok pénzünk volt. Házat vettünk, birtokot vettünk, de akkor már a férjem nem volt a régi. Éccakákat kimarado-

zott, míg egyszerre csak szájára vette a falu. Megtudtam kérem, hogy Tecával — biztosan hallotta a híre a nagysága — azzal az utolsóval él, egy taknyos parasztlánnyal, uriember léte és engem egy ilyen szegényit meg. A Milicám már ki se akar menni az uccára, folyton sir, hiába van neki meg mindene, nem ér az semmit a becsület, a tisztesség az nincs meg és a házuk örökös pernatvar. Tessék elhinni, nem bánám bár újra szegények volnánk, dolgoznák szívesen, csak élhetném az urammal azt a boldog életet, mint akkor. Egy olyan utolsó cédára pazarolja a csókjait, a pénzt, az idejét! Nem is tudom, mikor csókolt meg utoljára. Már olyan vagyok mint az árnyék. Pokol az életem és ennek mind az az átkozott pénz az oka...

Özvegy Jónásné panaszkodik.

— Ezt írja meg a naccsága, az én leányom történetét írja meg a Tecáét, hogy mire vitte a nyomoruság a szerencsétlent. Mert ne tessék mindent elhinni, amit a rossz nyelvek beszélnek. Olyan szelid jámbor kis leány volt ez kérem, mint Isten báránykája. A szemit is lesütötte a legények előtt, hiszen még én előttem, saját szülője előtt sem akart levegőzni olyan szemérmes egy leány volt. De hát meghalt az uram istennyugosztolja, gyűttek ránk a rossz esztendőket, egyre csak mind rosszabbak kérem. Eleinte még attak a kis földre, házra, hát csak vót valahogy, de azután megévezt bennünket a kamat. — Erigy szolgálni — mondtam Tecának amikor sirt, hogy husvétra neki új ruhát vegyek, mert hát a pajtásoknak mindnek volt új ruhája, lakkcipője, prêmes kabátja. Krepdesic ruhát követelt meg kombinést kérem, mert most már minden parasztlánynak van csipkés kombinése, hogy a ragva verje ki őket megkövetem a nagyságát. De szolgálni azt nem, Arral hallani se akart. Kisülné a sz-

me — mondta — ha a Jónás János unokája szógálni menne, mert az apósom az első ember volt, a megboldogult még bíró is volt, de ivott szegény, aszonta ez a hivattall jár. Hát erre a hivatalos ivásra majcsak mindene ráment. Csak a gögjét örökölték a gyerekei. Az én uram se ment volna istennek se napszámba, pedig ránk fért volna. Így a Teca se akarta a szolgálatot, hanem követelte a ruhafélét, hiába kérdezgettem, hogy hát miből? Miből, miből ahhoz neki semmi köze, veszek vagy nem veszek. Ha nem veszek én, majd vesz neki más. Letöröm a derekad, — mondtam és fajt a szívem, hogy bögött egész nap a lány. Este aztán megmosakodott, kiöltözködött. Hétköznap volt, nem volt bál, se muri, én úgy éreztem megfagy a szívem tájéka. Hova mégy — mondom — de erre csak aszongya, gyűn nemsoká. Ebbe megnyugodtam, gondoltam, tán ajánlkozni megy valakihő, hogy elállna. Jaj teremtőm, éccaka egy óraker jött haza, Micsoda éccaka vót az. Nézze naccságám akko féhéredett meg így a hajam... Hát akko gyűtt össze először azzal a bűdös meggazdagodott trafikossal. Ott annál az istentelen kis Kucuná, annál a pados aszszonynál. Jaj mit tudtam én csinálni ellene? Lett husvétra krepdesi ruha, selyemharisnya, kombiné, lakkcipő még keztyü is meg bőrtáska. A Teca egyre szemtelenebb lett hozzám, a végén már nem is tagadott semmit. — Majd bolond leszek ledógozni tenyeremről a bőrt más husos fazékáról mossam a kormot. Egy fenét, Kimanikiroztatta a lába körmit, festéket rakott a képire és aszonta, hogy minden szegény szép lánknak ez a sorsa. A falu persze beszélni kezdett róla, hogy így meg úgy, a rossz vére hajtotta, pedig tessék elhinni nekem az édes anyjának, hogy az átkozott pénz az oka, hogy erre az utra tért.

Ime a pénz két oldala: Akkor is átkos, ha „Fej“, akkor is, ha „Írás“.

Dumitrescu mérnök gyilkosai elmondják Lesben a cseléd- a borzalmas éjszaka történetét szobában —

„Ugy vágtam el a kisasszony nyakát, mint ahogy fűrészelni szoktak” —
A hetedik vadházastárs — A harmadik tettes alibit igyekezik bizonyítani

Bucurestiből jelentik: Dumitrescu mérnök és leányának meggyilkolása ügyében, amely egyike az utóbbi évek legborzalmasabb és egyben legkegyetlenebbül végrehajtott rablógyilkosságának, ma tovább folytatták a tettesek kihallgatását. Mai vallomásuk alapján már egészen más megvilágításban áll az egész megdöbbentő bűntény a hatóságok előtt, amennyiben a gonosztevők a vérengzés lefolyásának egyes részleteit első vallomásuktól nagyon is eltérően adták elő.

Ma reggel elsőnek Ion Ignatescut vezették fel cellájából. Az Aradi Közlöny munkatársa, aki ekkor a többi bucaresti-i újságírókkal együtt éppen az első emeleti folyosón tartózkodott, felhasználva a kínálkozó alkalmat, szoba elégyedett Ion Ignatescunak.

— Mondd Ion, te is ott voltál a gyilkosságnál? — kérdezte munkatársunk.

— Nem, uram. Muresan Vasile és a barátja, a szobaleány, erővel be akarnak engem is keverni ebbe a bűnténybe.

— Hol voltál a gyilkosság estjén? — tette fel az újabb kérdést munkatársunk.

Ion Ignatescu ekkor részletesen elmesélte, hogy mit csinált és hol tartózkodott ezen az estén. Délután 6 órakor ment haza a városból feleségéhez, aki a Strada Bravilor 15. szám alatt szolgál. Este 9 óráig együtt volt a feleségével a konyhában, aki gazdájának a vacsoráját készítette. Kilenc órakor feleségének gazdája kenyéért küldötte. Megvette a kenyeret, majd visszatért és ő is leült feleségével a vacsorához.

A huszéves gyilkosnő, akinek hat vadházastársa volt

A nyomozást végző hatóságoknak ezzel szemben az a gyanújuk volt, hogy Ignatescu, mint hasonló bűntényekben jártas ember, valóban nem vett részt a gyilkosság elkövetésében, ellenben ő lehetett az értelmi szerző és az, aki a tetteseket instrukciókkal látta el.

— Hiába gyanúsítanak engem — szólal meg kis idő múlva újra — én teljesen ártatlant vagyok. Muresan és a leány bosszúból vallottak ellenem, mert azt hiszik, hogy én vagyok a feljelentő.

Ebben a pillanatban lép ki a kihallgatást teremből Manolescu vizsgálóbíró, aki kiadja az utasítást, hogy Eugéniát (a szobaleányt) is hozzák fel.

Pár perc múlva láncsörgés hallatszik és kezén-lábán láncokkal, egy rendőr támogatásával megjelenik a lépcsőkön Bargavan Eugénia: a rablógyilkos szobaleány. Felemelt fővel, meglehetősen lassan lépked, mert a láncok, amik rajta vannak, akadályozzák a kényelmes mozgásban. Szurós szemekkel néz a folyosón tartózkodó újságírók csoportjára és egyetlen feltett kérdésre sem hajlandó válaszolni. Rendkívül romlott nő, mert annak ellenére, hogy mindössze 20 éves, eddig már nem kevesebb, mint hat vadházastársa volt és a gyilkos Muresan a hetedik. Röviddel azután, hogy a leányt felhozták cellájából, felkísérik Muresant is és Manolescu vizsgálóbíró szobájába viszik be őket.

— Miért öltétek meg őket — teszi fel az első kérdést a vizsgálóbíró — amikor anélkül is ki tudták volna rabolni a lakást?

— Először így is terveztük, — mondotta Muresan — de ez a tervünk kivihetetlen volt azért, mert a kisasszony, amikor nem volt otthon, állandóan zárva tartotta a lakás belső szobájába vezető ajtókat. Abban az esetben pedig, ha valamelyik ajtót erőszakkal betörtük volna, úgy a lármára figyelmesek lettek volna a szomszédok. Ezért választottuk a gyilkosságot.

— Mit csináltak a gyilkosság előtt?
Muresan Vasile elmondja, hogy miután véglegesen elhatározták, hogy úgy a mérnököt, mint leányát elteszik láb alól, ő bement vadházastársának, Eugéniának cselédszobájába. Ott levetette cipőit, hogy zajtalanul jár-kálhasson a szobában. Ezután magához vette a fejszét és a kést a konyhából és a cselédszobában az ágy mellé rejtette el, majd leült az ágy szélére és várakozott. Kilenc és 10 óra között hazaérkezett a mérnök és leánya és vacsorához ültek. Vacsora után Dumitrescu azt mondta leányának, hogy átmenjen a szomszédban lévő „Gambrinus” sörözőbe és körülbelül egy fél óra múlva visszatér. A leánynak nem volt kedvére, hogy édesapja átmenjen a sörözőbe és ezért az apa, aki ezt észrevette, megnyugtatta leányát:

— Kedves gyermekem, csak rövid ideig maradok és nemsokára hazajövök.
Ezután a szobaleány bement Lucia Dumitrescu szobájába és miközben ez vetkezett, megvetette az ágyat. Amikor ezzel elkészült, Lucia azt mondta a szobaleánynak, hogy menjen lefeküdni. Eugénia gyorsan kiment a hálószobából, keresztül ment Dumitrescu mérnök irodáján és kinyitotta az amellet lévő fiúszoba ajtaját és beszólt az ott várakozó Muresannak:

— Kész!

Muresan fejszével a kezében kilépett a fürdőszobából. Ebben a pillanatban felnyitott Lucia Dumitrescu hálószobájának ajtaja és az urileány, akinek lefekvés közben jutott eszébe, hogy az ajtókat nem zárta be, édesapja irodáján keresztülmenve a külső ajtóhoz igyekezett. Amikor a fürdőszoba ajtajához ért, Muresan kétszer egymásután fejbevágtatta a fejszével. A mikor a leány a két hatalmas ütés következtében elvesztette eszméletét és a földre zuhant, Muresan kiszólt Eugéniának, aki az előszobában tartózkodott, hogy jöjjön be. A leány belépett a szobába és ekkor Muresan a hajánál

fogva, barátja segítségével az ebédlőbe vonszolta az áldozatot.
Amikor ledobták a padozatra, a szerencsétlen végül urileány magához tért és hörögni kezdett.
— Mi az, még nem haltál meg? — ordította Muresan és az elvetemedett ember elővette az éles konyhakést, rátérdelt áldozatának mellére és elvágta annak nyakát. Ez alatt Eugénia a lábát fogta Dumitrescu Luciának.
— Hogy vágtad el a kisasszony nyakát? — kérdezte a vizsgálóbíró.
— Ugy vágtam el, mint ahogy fűrészelni szoktak. Addig vágtam az áldozat nyakát, amíg a kés a csontban meg nem akadt — válaszolta Muresan.
Dumitrescu mérnök éjjel 11 órakor jött haza, kalapját az előszobában hagyta és a szalónba lépett. A gyilkosok hallották, amint hangosan a következőket mondta:
— Miért égnek itt a villanyok?
Megkezdődik a rablás
Az előszobában és a szalónban ugyanis égtek a csillárok. A mérnök a szalónon keresztül ment és irodájába akart belépni, amikor hirtelen egy rejtékből előlépett Muresan és még mielőtt az idős ember védekezhetett volna, a bal-tával kétszer fejbevágtatta. A gyilkos ekkor elővette nadrágszíját és azt a mérnök nyaka köré csavarta. Megfogták ezután áldozatukat és a zongora mellé húzták.
A borzalmas kettős gyilkosság elkövetése után megkezdtek a rablást. Összeszedték a lakásban található összes értékesebb tárgyakat, ruhákat, ezenkívül pedig a pénzt és ékszereket és mindezt két hatalmas bőröndbe csomagolták be. A szobaleány megirta ezután a cédulát, amelyet — mint ismeretes — a gyilkosság színhelyén találtak. Amikor ezzel is elkészültek, bementek a fürdőszobába és megmosdottak, mert mindkettő keze és arca tele volt vérrrel.
Kora reggel azután a szobaleány kiment a folyosóra és, mint mindennap, leseperte azt. Ekkor ezt azért tette, hogy megnézzék, hogy a szomszédok közül felkelt-e már valaki. Amikor látta hogy nem, visszasietett a lakásba, gyorsan felöltözött és vadházastársával együtt eltávozott.
Az elvetemedett rablógyilkosok kihallgatása folyik.

Az Astra-gyár közel ezer munkást visszavesz az elbocsátottak közül

A CFR az aradi Astra-gyárnak javítási munkálatokra adott megbízást —
— Vigyázó László vezérigazgató bucaresti-i útja eredményes volt —

Arad gazdasági életének egyik legjelentősebb tényezője az Astra-gyár, amely munkások ezreinek és tisztviselők százainak adott évek hosszú során át kenyeret, biztosította ezer és ezer család egzisztenciáját. Az Astra-gyár tudvaleg az ország egyik legnagyobb iparvállalata. Éppen ezért keltett nemcsak gazdasági körökben, de Arad egész lakosságában általános megdöbbenést az a hír, hogy a CFR nem teljesíti szerződésileg vállalt kötelezettségeit és ebben az évben nem adta meg a szokásos rendeléseket az Astra-gyárnak. Elterjedtek olyan — meg nem erősített — hírek is, hogy a vasutak vezérigazgatósága Angliában eszközölt rendeléseket, akkor, amikor itt Aradon éppen a rendelések hiánya miatt több mint másfélezer munkást kellett elbocsátani.

Emlékeztet, hogy e hónap elején az Astra-gyár, annak következtében, mert a CFR nem eszközölte a szükséges rendeléseket, kénytelen volt üzemét jóformán teljesen leépíteni és csak annyi munkást foglalkoztatott, a kik a gépek karbantartására voltak szükségesek. A gyár vezetősége Vigyázó László vezérigazgatóval az élen mindent elkövetett, hogy a szóban levő rendeléseket a gyár megkapja és ebben az irányban ismételt intervensiókat a CFR vezérigazgatóságánál.

Legutóbb Vigyázó László vezérigazgató újból Bucurestibe utazott, hogy élőszóval vilá-

gitson rá a gyár helyzetére és megsürgesse az említett rendeléseket. Ez az útja eredménnyel is járt és most minden remény meg van arra, hogy rövid néhány napon belül megindul az Astra-gyárban a munka és ha nem is foglalkoztathatják az eddigi munkáslétszámot, az elbocsátott munkásoknak egy tekintélyes részét ismét alkalmazhatják. Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott Vigyázó László vezérigazgatóval, aki bucaresti-i útjának eredményéről a következőket mondta:

— Bucuresti-i utam során valóban sikerült bizonyos eredményeket elérnem. A tárgyalások során megkaptuk azokat a megrendeléseket, amiket egyébként a CFR szerződésileg vállalt. Bizonyos javítási munkálatokról van szó és a javítási anyagok már néhány napon belül meg is érkeznek Aradra. Ekkor természetesen újabb munkásokat alkalmazunk és a gyár üzeme ismét megindul. Előreláthatólag mintegy 800—1000 munkásra lesz szükség és ezeknek felvételét már akkor megkezdjük, amikor a javításra váró anyagok megérkeznek Aradra.

Vigyázó vezérigazgató nyilatkozata szerint tehát az Astra-gyár egyhónapos kényszer-szünete néhány napon belül véget ér, az ország egyik legnagyobb vagongyárában ismét megindul az alkotó munka és közel ezer munkás jut újra kenyérhez.

Elrabolni, vagy meggyilkolni Agabekov tábornokot — hangzott az orosz Cseka parancsa

A constanzai rendőrség nyomozásának újabb szenzációs adatai — A „Philomela” hajó titkai — Erre a hajóra került Kutjepov tábornok is — Soknevű hajó a constanzai kikötőben — Érdekes adatok a GPU németországi működéséről

Agabekov a GPU volt vezetőjének ügye még ma is élénken foglalkoztatja a világsajtót s szinte naponta merül fel egy-egy újabb adat, amely egyrészt a GPU működésére, másrészt a tervezett ember-rablás körülményeire világít rá. Az utóbbi időben sok szó esett a „Philomela” nevű hajóról, amellyel tudvalevőleg Agabekovot akarták elrabolni. Nem érdektelen rávilágítani ennek a hajónak a „multjára.” A „Philomela”-t Angliában, New-Castleban készítették és ekkor még a „Maritka” nevet viselte, de már ekkor is görög zászló alatt járta a tengereket. Rövid idő múlva a hajót a londoni kikötőben „Maritake” néven jelentették be és ekkor már árbócán angol zászló lengett. Később francia zászló került az árbócra és a hajó neve „Louvaine”-re változott, míg végül ismét görög zászló alatt utazott és a „Philomela” nevet vette föl.

A constantai hatóságoknak rendkívül gyanús, hogy a hajó tulajdonosa annyiszor változtatta meg a hajó nevét és zászlaját és ezért felmerült az a gyanú, hogy két évvel ezelőtt ugyanerre a hajóra került ölte vagy halva Kutjepov tábornok. Amikor a hajó a constantai kikötőbe érkezett, nem a szokott helyen kötött ki, azzal az ürüggyel, hogy sürgős javításokra van szüksége. A kikötői hatóságok azonban, amelyek attól tartottak, hogy a hajó váratlanul hagyja el a kikötőt, azt állandóan felügyelet alatt tartották és erős kötelekkel rögzítették a kikötőhöz. A „Philomela” egyenként mindaddig a kikötőben maradt, ameddig az Agabekov-ügyben a vizsgálat befejezést nem nyer.

A németországi titkos szervezkedések

Érdekes megemlíteni, hogy a Németországban megjelenő „Der Vorstoss” című lap szenzációs riportot közöl a GPU németországi működéséről. A szovjet hivatalos cáfolatai ellenére — írja a lap — teljesen bizonyos, hogy a moszkvai GPU-nak Németországban speciális szervezete van, amely a bolsevik internacionálé és a szovjet-kormány érdekében dolgozik. Ezt a szervezetet Németországban G. O.-nak, Gegen-Organisationnak hívják. A G. O. főleg a Ruhr-vidéken működik és a szervezet tagjai titkos jelvényt viselnek, amelyen egy vörös zászló és a „Ruhrwacht” felírás látható. A G. O.-t a központi kommunista pártnak egy tagja, Kippenberger vezeti. Ez az ember közeli összeköttetésben áll Moszkvával, a berlini szovjetkövetségnek egyik emberén keresztül. A G. O. négy szekcióna oszlik: 1. P. P. — a pártrendőrség, 2. S. G. — a sziguranca-szolgálat, 3. S. K. — az alarm-szekció és 4. a gazdasági kémszervezet osztálya. A G. O. működésének szempontjából Németországot négy részre osztotta: mindegyik rész élén egy-egy megbízható ember áll. A négy rész szervezete a következő székhelyekkel működnek: Frankfurt am Main, Lipsce, Hamburg és Berlin. A legnehezebb dolguk azoknak van, akik a párt-rendőrségben és a sziguranca-szolgálatnál működnek.

A német kommunista párt mindegyik sejt-

Bucurestibe utazó olvasóink figyeimébe!

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő ujságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu”-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarkokában.

„Grand Hotel”-lel szemben, a főposta sarkán.

jének (20—300 ember) egy reprezentánsa van ezekben a szekciókban és ezek ellenőrzik a sejték tagjainak működését. A sziguranca-szolgálat emberei a nemzeti-szocialistákat (Hitler-embereit) tartják szemmel. Az alarm-szekció sztrájkokat, tüntetéseket és zavargásokat tervez és közvetlen összeköttetésben áll Moszkvával, ahonnan az utasításokat kapja. A gazdasági kémkedést kizárólag a szovjet kereskedelmi képviselőtének hivatalnokai végzik. A G. O. minden tagja fizetést élvez, amely 200 és 600 márka között változik. Ez a fizetés havonta értendő. A fizetésen kívül a tagok külön díjakban is részesülnek. A G. O. szolgálatában jelenleg mintegy kétezer ember áll.

Az összeesküvők meghiúsult terve

Itt említjük meg, hogy a jelentések szerint a constantai rendőrségnek újabb nyomokra sikerült bukkannia Agabekov tervezett elrablásának ügyében. Az összeesküvők ugyanis akkor, amikor látták, hogy Agabekovot nem sikerül elrabolniuk, arra gondoltak, hogy megölik. Abban az esetben, ha ez Constantában nem sikerült volna, akkor tettüket Bucurestiben a Grand Hotelben hajtották volna végre. Az összeesküvők ekkor a GPU konstantinápolyi megbízottjához a következő szövegű táviratot intézték:

— Az ökrökkel való üzlet rosszul megy. Nem tudjuk elszállítani őket.

Erre a táviratra a következő választ kapták:

— Ha nem tudjátok elszállítani, akkor vágjátok le.

Ezeket a táviratokat csak most fedezte fel a rendőrség és a címzettek személyében olyan egyéneket sikerült leleplezni, akik eddig az ügyben még nem szerepeltek, de akik minden bizonnyal vezetői voltak az összeesküvésnek.

Otvenszázalékos kiegyezés a milliós sorsjegy ügyében

Békétárgyalások Nagyváradon — A tárgyalásokon Steiner Zseni mint fiatalasszony jelent meg — Hajtsa a sorsjegy után — Egyelőre nincs meg a sorsjegy, mert nem érkezett még meg az aradi vizsgálóbírótól

Nagyváradról jelentik: A zsidókorház milliós főnyereménye körül csak nem akarnak sem a kedélyek, sem az események lecsitulni. Megirtuk, hogy Zimmermann Menyhért nagyváradai szikvizgyáros, aki jól ismeri ugy Pless Bélát, mint Steiner Zsenit, elhatározta, hogy békét közvetít a fiatalok között.

Tegnap reggel meg is érkezett Nagyváradra Pless Béla az aradmegyei Sicula községből, Steiner Zseni pedig Belényesből. A fiatal asszony családi állapotában is lényeges változás állott be azóta, mert mint ismeretes, a sorsjegy-ügy hullámváza előtt már ki volt tűzve az esküvője Weinberger László dombóvitzi (Belényes melletti község) kereskedővel. Az esküvő meg is történt és Steiner Zseni, már mint Weinberger Lászlóné jelent meg a békétárgyaláson.

Megállapodtak a felek abban, hogy elfogadják kölcsönösen az 50 százalékos. Már csak azért is, hogy a béke helyre álljon. Az 50 százalék után az egymillió lej így fog alakulni:

Adó 10 százalék 100.000 lej, jutalék 10 százalék 100.000 lej, ez összesen 800.000 lej, vagy is egy-egy személyre jut 400.000 lej.

Pless Bélának is van ügyvédje, Steiner Zseninek is, s az ügyvédek tudomásunk szerint 10—10 százalékos kötétek ki maguknak honoráriumként. Negyvenezer lej az ügyvédi honorárium, még van költség vagy 5—10 ezer lej, úgy hogy végeredményben 340—350 ezer lej

Aradi szállítócég harmincezer lejes nyugta-ügye az aradi törvényszék előtt

A cég igazgatója bűnvádi feljelentést tesz ismeretlen tettesek ellen

Az aradi törvényszék Alexandrescu-Nicula-tanácsa ma tárgyalta az aradi Lascenco szállítási vállalat tulajdonosának, Martin Károlynak ügyét. A cég vezetője ellen Rudolf Büchler ehfrurti cég tett feljelentést. A feljelentés adatai szerint, az ehfrurti cég árukat szállított több romániai cégnek, az aradi szállítási vállalat közvetítésével és az áruk az aradi állomásra is a Lascenco szállítási iroda címére érkeztek meg. A szabályszerű nyolc nap elteltével, az árukat formailag ki-váltották, később azonban, arra való hivatkozással, hogy a cég nem egyenlített ki az illetékeket visszaküldötték Ehfrurtba, azonban a fekbér és egyéb költségek címén 31.250 lej számítottak fel. A számlában megjelölt összeget a németországi cég tulajdonosnak találta, összekötetésbe lépett az aradi állomásnökösséggel, amely alkalommal megállapítást nyert, hogy a szállítási vállalat mindössze 1250 lej fizetett ki és az állomáson kiállított nyugtát 1250 lejre állították ki és ezt a nyugtát a szállító cégnél 30.000 lejjel magasabb összegre javították át. Ez képezte a bűnvádi feljelentés alapját és ebben az ügyben tartotta meg a fő-tárgyalást az aradi törvényszék, amelyen vádlotként Martin Károly jelent meg. A bíróság előtt azzal védekezett, hogy annak idején a szállítócégnek mintegy 36 tisztviselője volt, akiket személyesen nem állott módjában ellenőrizni és valaki a tisztviselők közül, aki az állomási ügyeket intézte, követte el a hamisítást. A törvényszék több tanút hallgatott ki ebben az ügyben, közöttük az állomási pénztárnokot is, aki kijelentette, hogy a nyugtán történő javítás nem tőle származik. A törvényszék bűnösnek mondotta ki Martin Károlyt s ezért egy évi fogságra és 30.000 lej kártérítés megfizetésére kötelezte. Martin Károly most bűnvádi feljelentést tesz ismeretlen tettes ellen, aki a szállítócég nevével visszaélve, a hamisítást elkövette.

jut Pless Bélának és Steiner Zseninek.

Miután a békét ilyen szépen megkötötték, írásba foglalták és ügyvédjük kíséretében felmentek dr. Popovicu Livius vizsgálóbíróhoz, aki az ügyben a vizsgálatot vezeti, hogy vizsgálja Steiner Zseni a bűnvádi feljelentést, amelyet Pless Béla ellen tett. Itt újabb meglepetés várta a szerencsés nyerőket.

Popovicu vizsgálóbíró elintézte a formalitásokat a feljelentővel és a feljelentettel, s akkor került volna sor arra, hogy átadja végre az egymillió lej érő papírszeletet. Csakhogy a sorsjegy még nincs Popovicu Livius birtokában, azért, mert nem érkezett még meg Aradról. Az aradi vizsgálóbíró ugyanis elkobozta a sorsjegyet Pless Bélától és azt január 21-én ajánlott levélben feladta a nagyváradai vizsgálóbíró címére. Hála a kitünő postáknak, öt nap nem volt elegendő arra, hogy Aradról egy levél átmenjen Nagyváradra.

Ma délelőtt telefonon felhívta Popovicu Livius vizsgálóbíró aradi kollégáját, dr. Ludosan vizsgálóbíró, aki kijelentette, hogy a levelet 21-én feladta és a feladóvevény és az ajánlottlevél számát be is mondta.

A vizsgálóbíró most a postán nézett utána, hogy a sorsjegyet tartalmazó levél kezeihez jusson és a sorsjegyet kiadhassa a két nyerőnek, hogy végre hozzájuthassanak a nyerevényhez.

Hogy milyen komplikációk lesznek még ebben a sorsjegy ügyben, azt nem tudhatjuk.

„Amikor Kossuthot hazahívták“

Barabás Béla dr. beszéde a budapesti Studióban — Visszaemlékezések a ceglédi Kossuth-küldöttség útjára a turini remetéhez

Ünnepe volt ma a budapesti Studióban. Barabás Béla dr. az aradi Magyar Párt vezére tartotta lelkesen szárnyaló előadását „Amikor Kossuthot hazahívták“ címmel. Az aradi Magyar Párt elnöke gyönyörű organumával, előadási modorának lebilincselő művészetével, a történelmi adatok teljes tárházával, hosszú időre emlékeztető órákat szerzett a magyar rádióhallgatóknak. Ezt az előadást nem a hetvenhat éves Barabás Béla tartotta, hanem a magyar egyetemi ifjúságnak az a lelkes, rajongó, tüzesszavu vezére, akinek szavai újra életrekeltek a mai ünnepi jellegű előadása során.

Pontosan hat óra 25 perckor — tehát keleti időszámítás szerint fél nyolc előtt öt perccel — megcsendült a budapesti Studió mikrofonján keresztül Barabás Béla jól ismert, mély zengésű hangja:

— Kedves hallgatóim — kezdte beszédét Barabás Béla dr. olyan közvetlenséggel, mintha itt ült volna a szobában velünk együtt, akik egy kis meghatottsággal és feszült figyelemmel hallgattuk őt. — Valamikor régen az én hangom végigzugott Magyarországon minden vidékén — folytatta a láthatatlan szónok ott a mikrofon mögött. — Most, hogy hosszú hallgatás után alkalmam van ismét hozzátok szólni, talán utoljára hallgatójátok a függetlenségi tiszta eszme megalkuvást nem ismerő harcosságának, Barabás Bélának szavait. De ez a hang, amely felétek száll a hanghullámok rezgő hátán, nem az ifjú függetlenségi szónok csengő, felemelt hangja többé, hanem egy 76 éves öregembernek fáradt, elfakult hangja... Tegnapelőtt résztvettem Cegléden annak a történelmi momentumnak 55 esztendő évfordulóján, amikor 1877 január 24-én több mint száz ceglédi választópolgár küldöttsége megjelent Kossuth Lajos baracconei Kollégiumban lévő lakásán. Ezt a történelmi látogatást minden esztendőben nagy lelkesedéssel ünneplik meg Cegléden a választópolgárok. Sajnos, a lelkes küldöttség tagjai közül csak hárman vannak már életben, de az elköltözöttek helyét azoknak fiai, majd unokái töltik be és éppen úgy, mint Garibaldi híres ezer katonája, mindig fogják élni utódaikban...

Visszaemlékezések az 55-ik évfordulón

Barabás Béla beszédének további folyamán elmondotta, hogy 21 év előtt volt utoljára a ceglédi Kossuth-ünnepségen, de megjelent ott az idén, az 55-ik évforduló alkalmából, hogy elmondja visszaemlékezéseit azokról a történelmi időkről. Mivel a turini zárandoklatnak történetét ma már nagyon kevesen ismerik, különösen a fiatalabb generáció tagjai közül, annak megható és szép részleteit emlékeztetőül és közvetlen forrásból mondotta el Barabás Béla a mikrofon előtt.

A régi, legendás történet Kossuth Lajos levelével kezdődik, aki turini magányából beleszólt a „keleti kérdés“ súlyos problémájának megoldásába Magyarország állami függetlenségének és politikai szabadságának követése mellett. Ez a levél talált visszhangra az osztrák zsarnokság alatt fuldokló magyar nemzet lelkében és Cegléd választópolgárai, akik éppen választásra készültek, elhatározták, egy szívvel, egy lélekkel, hogy Kossuth Lajost választják meg a ceglédi mandátum birtokosává. A lelkes, bizakodó választók azért is reménykedtek abban, hogy Kossuth Lajos elfogadja meghívásukat, mert hiszen annakidején, 1848-ban, Kossuth éppen Cegléden kezdte meg hadseregének verbuválását.

Kossuth Lajos azonban, aki olaszországi magányában értesült a ceglédiek szándékáról, levelet írt Simonyi Jenőnek, aki azután tudatta a választókkal a számított kívánságát: „Ne válasszák meg képviselővé“. A ceglédiek tudomásul vették az üzenetet és — 1876. december 24-én — megválasztották Kossuth Lajost Cegléd választókerületében.

A választókerület tudatta is Kossuth-tal képviselőválasztását. A ceglédiek viszont elhatározták egyesült lelkesedéssel, hogy part-

különbségre való tekintet nélkül küldöttséget állítanak össze, amely felkeresi magányában az ősz vezért és az élőszó varázsának erejével visszahozzák hazájába, amelynek olyan nagy szükségére van rá. A száz főből álló küldöttség elnöke 1877. január 5-én levelet kapott Kossuth-tól, aki megtudta tervüket a lapokból és a borongós, sötét jövőnek valami profétai meglátása volt az a levél, amelyben kifejtette, hogy nem fogadhatja el megtiszteltetésüket.

A jó ceglédieket ez nem kedvetlenítette el legkevésbé sem és néhány nap alatt teljesen felkészültek a nagy utra. A küldöttség összesen 115 tagot számlált. Barta Ferenc polgármester vezette a lelkes választókat. A küldöttség tagjai között volt Dobos János református lelkész, aki igen magas kora mellett is vállalkozott az utra. Január 20-án reggel indultak el és a vonatot ezek kiáltása kísérte útjára: „Hozzátok el Kossuth apánkat!“ A budapesti nyugati pályaudvaron az egyetemi ifjúság és a függetlenségi-párt kiküldöttjei helyett azonban rendőrökön fogadták őket, mert Tisza Kálmán akkori kormányelnöknek nem tetszett az a kitörő lelkesedés, amely nem is a küldöttségnek, hanem Kossuth Lajosnak szólt. De az ünneplés csak nem maradt el, a Hungária-szálló nagytermében tartott banketten egymást követték a kiváló szónokok beszédei.

Megható találkozás Kossuth Lajossal

Csak másnap folytathatták útjukat Turinba. Simonyi Ernő előre ment, hogy tudassa Kossuthal elvonult magányában a deputáció megérkezését. Kossuthot nagyon felzúgatta a hír, hogy ilyen népes küldöttséggel találja majd magát szemben, hiszen magányában nem találkozott sokszor napokig sem idegenekkel. Január 24-én reggel indult el az a különvonat, amely a küldöttség tagjait Baracconba vitte. A küldöttség megszaporodott, mert a Turinban élő magyarok is csatlakoztak hozzájuk. Az 1848-ban megalakult ceglédi lovas nemzetország zászlaja alatt, meghatott csendben vonultak be az olasz kerten keresztül a küldöttség tagjai. A veranda ajtaja kinyílt és megjelent a lépcsők legfelső fokán Kossuth Lajos, fődellen fölvel, fekete rubában. Amikor meglátták az ősz vezért, aki rájuk szegezte borongós tekintetét, kirobbant a keblekből az „Éljen Kossuth Lajos!“ kiáltás. Ezután néma csend következett. Kossuth Lajos észrevette a küldöttség első sorában az idős Dobos János református lelkészt, akit a nehéz ut fáradalmi annyira megviseltek, hogy alig tudta magát tartani, hogy össze ne essék. Ekkor Kossuth azonnal intézkedett, hogy hozzanak karosszéket az öreg pap számára s midőn Dobos helyet foglalt, Simonyi lépett elő:

— Hazánk nagy fia! — mondotta, — Magyarország felejthetetlen emlékü kormányzója, engedd meg, hogy bemutassam azt a 115 magyar polgárt, akik eljöttek a Kárpátok aljából ide, az Alpések lábához, hogy felkeressenek magányodban és elhozzák a magyar testvéreid üdvözlését. — Így szólt Simonyi, majd átadta a szót az öreg Dobos János lelkésznek. A küldöttség tagjai azt hitték, hogy Dobos nem fogja tudni elmondani beszédét, de a lelkész erőt merített Kossuth Lajos látásából, a szék karjába fogódzva, felegyenesedett és így kezdte csodálatosan szárnyaló beszédét:

— Kossuth előtt semmi sem lehetetlen. A lélek felemelkedik és leküzdö a test gyengeségét! — Majd elmondotta szónoklatát, amely klasszikus emelkedettségével, felejthetetlen hatást gyakorolt a jelenlévőkre.

Lázás pírral arcán, kimelegedve és kimerülten roskadt le Dobos János karosszékebe és az eljénzés kitörését elfojtotta a csendes zokogás, amely minden jelenlévőt egész testében megremegtetett. Kossuth Lajos kitörő szeméből az orcáján végigomló könnyeket, majd erőt vett magán és belefogott beszédébe. — Huszonnyolc éve annak, hogy nem látam hazámat! — mondta Kossuth és hangja megremegett a belső felindulástól. — Elgondolhatják önök, hogy milyen rendkívüli, ideg-

Háromszáz személyre volt terítve a hosszú asztal és egyforma lelkesedéssel beszéltek Kossuth hazatéréséről, mintha már befejezett tény volna.

— Nem vagyok talán szerénytelen, — folytatta előadását Barabás Béla — ha megemlítem, hogy magam is felszóltam ezen a banketten. Mint másodéves egyetemi hallgató tolmácsoltam a diákság lelkesedését, bizalmát és reménységét, amit a delegáció sikerébe vetettünk. Ez volt az első nyilvános szereplésem és ez az első beszédem, amelyet meg nekem azt a kitüntetés, hogy ezáltal az egyetemi ifjúság szónoka lettem és ez alapozta meg későbbi szónoki sikereimet is.

„Hozzátok vissza Kossuth apánkat“

Barabás Béla beszédét hosszantartó taps követte. Öreg este lett, mire a társaság széteszlett. Nagy tömeg kísérte ki a déli vasúthoz a küldöttség tagjait, akik elfoglalták a számokra kijelölt hat másodosztályú kocsit és lelkes éljenzések között indult el a vonat velük. Az éjszakába belerobogó vonat ez a kiáltás kísérte útjára: „Hozzátok vissza Kossuth apánkat!“ Amíg magyar területen futott a történelmi nevezetességű vonat, mindenütt éljenzés és fáklyás kivilágítás fogadta őket. Rengeteg viszonytárgyon, tengelytörés, földcsuszamlás, árvizek sodrán keresztül jutottak el az olasz határig, ahol át kellett szállniok a fűtetlen olasz vagonokba Veronáig személyvonat vitte őket, ahol feltartóztatták a vonatot. Éjnek idején érkeztek Milánóba, ahol már lekészték a Turin felé haladó vonatot.

öle érzelmek viharának most lelkemben, amidőn annak a lehetősége csillan fel előttem, hogy viszontláthatom azt.

Kossuth ezután kitért arra a sarkalatos állvére, amely szerint Magyarország alkotmányos életével nem fér össze olyan fejedelem uralkodása, aki egyúttal osztrák császár is. Majd ezzel fejezte be óriási hatással, gyönyörű beszédét:

— Az önök megtisztult kívánságának engedni nekem nem szabad, sem nem tanácsos. Ha édes hazánk érdekeinek megértése nélkül hazamehetnék, azt hiszik önök, hogy kivásra várnak? Tudják-e önök, mi az, amit honvágyának hívnak...? Fáj a szívem, fáj a lelkem, minden tagom, velem viharoz a magány csendjében, örökké él, velem van minden percemben, ott ül az éjjeli mécsesem mellett a honvágy... Azon törhetetlen elhatározással, hogy megálljuk helyünket, várjuk el a jobb jövődöt. Fogadják meg egyszer mélyeséges hálaomat és köszönetemet és tartsanak meg jó emlékeztetükben! Neheztelés nélkül váljanak most el tőlem, Isten áldja meg édes hazánkat, Isten áldja meg önöket.

Az utolsó bucsu . . .

Barabás Béla hangja megcsuklott Kossuth utolsó szavainál és benne rezgett még az a mély meghatottság akkor is, amidőn elmondta befejezésül, hogyan zokogtak az erős férfiak Kossuth beszéde után, valamint azt, hogyan üdvözölte azután még Gyujtó Pál az egyetemi ifjúság nevében Kossuthot. Mikor elbucszott tőlünk Kossuth Lajos, megígérte, hogy lefényképteti másnap magát és mindegyikünknek sajátkezű aláírásával küld egy-egy fényképet. Majd miután megmutatta kertjét és házat, kikísérte őket a vasúthoz, ahol kéziógással bucsuzott el mindegyiküktől. Mikor utoljára látták, ott állott a verandán és kalapjával bucsut intett a távozók után. Tizennégy esztendő múlva hozták haza Kossuth Lajost, nemzete mélyeséges gyásza mellett, hogy örök nyugalomra helyezték a magyar földben.

Az aradi mozik mai műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: Ma utoljára: Ábrahám Pál nagyszerű operettje VIKTORIA ÉS A HUSZÁRJA. Főszerepekben: Friedel Schuster, Gretl Theimer, Elso Elster, Ivan Petrovich, Michael Bohnen és Verebes Ernő
SELECT MOZGÓ: Ma utoljára: MALEK MINT CASANOVA. Elsőrangú, németül beszélő vígjáték. Főszerepekben: Buster Keaton (Malek), Marion Lessing, Paul Morgan,

H I R E K

A város elvben megszavazta az aradi színház százezer lejes szubvencióját

Az összeget a befolyt látványossági adóból fizetné ki a város

Az aradi magyar színtársulat igazgatója, Janovics Jenő dr. mint ismeretes, 100.000 lej szubvenciót kért Aradváros vezetőségétől. Írásbeli beadványban a magyar színgazgató indokként hozta fel azt a körülményt, hogy ebben az évben a város vezetősége nem adta meg a színgazgatónak a színházi buffet és a ruhátár bérletét, ami normális körülmények között legalább 120-150.000 lej jövedelmet hoz. Ezzel szemben ő maga a saját rezsijében volt kénytelen kijavíttatni a városi színház tulajdonát képező díszleteket, holott az *interimár-bizottság* úgy határozott, hogy a ruhátár és a buffet jövedelmét teljes egészében erre a célra fogják fordítani.

Aradváros vezetősége a mai bizottsági ülésen tárgyalta a színgazgató kérését, amelyet Popu Constantin városi kulturatanácsos referált. Jelentésében megemlítette, hogy a ruhátár és a buffet jövedelme a három és fél hónapos aradi magyar színiévad alatt nem haladta meg a 18.000 lejt sem. Ezzel szemben a színgazgató csak azokat a díszleteket javíttatta át a saját rezsijében, amelyekre éppen szüksége volt. Tehát a város vezetőségének még van javíttatni valója a díszlettárban: a ruhátár pedig ugyancsak felfrissítésre vár.

Az interimár-bizottság a kulturatanácsos jelentésének meghallgatása után úgy döntött, hogy *elvben megszavazza a várost szubvenciót az aradi magyar színtársulat számára*. Aml a kért összeg folyósítását illeti, ezt igyekeznek a látványossági adókból befolyó összegekből fedezni le, ha erre a pénzügyminiszterium, mely a látványossági adók 35 százalékát törvény szerinti köteles Arad városának visszafizetni, erre ténylegesen módot is nyújt. Addig is a város vezetősége felkéri a kérdés gyakorlati megoldásának tanulmányozására azt a bizottságot, amely a városnak ezt a járandóságát tartja nyilván. Ennek a bizottságnak Aradváros jelenlegi vezetőségének részéről tagja *Crisan* Ascaniu iskola-igazgató, *Caba* Gyula pénzügyigazgató, a kultuszminiszterium, valamint a közoktatásügyi miniszterium képviselői.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Élénkebb légáramlás és némi enyhülés valószínű.

— **Miklós herceg Svájcban.** Bucurestiből jelentik: Miklós királyi herceg Svájcba érkezett, ahol huzamosabb időt fog eltölteni.

— **Készül a politéchnikumról szóló törvényjavaslat.** Bucurestiből jelentik: A legfőbb törvény-előkészítő tanács megkezdte a politéchnikumról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A javaslat szerint a jövőben csak az ilyen főiskolát végzettek viselhetik a mérnöki címet.

— **Felmentették a Nopcsa-uradalom tehenészetét az egészségügyi törvény elleni kihágás alól.** Érdekes ügyben tartott tárgyalást az aradi törvényszék, amelyben az ujaradi báró Nopcsa-féle uradalom szerepelt vádlottként. Az elmúlt év tavaszán dr. Neff Mátyás ujaradi járásorvos vizsgálatot tartott az uradalom tehenészeténél és ez alkalommal megállapította, hogy az eladásra kerülő tej nem felel meg az egészségügyi törvény által előírt szabályoknak. A tejből mintát vett, amelyet Meszlényi Emil városi vegyész vizsgált meg, aki megállapította, hogy bár emberi élevezetre alkalmas, azonban bizonyos idegen alkatrészek találhatók fel benne. A vegyész véleménye alapján megindult az eljárás az uradalom ellen és a törvényszék mára tüzte ki ebben az ügyben a főtárgyalást. A bíróság előtt az uradalom azzal védekezett, hogy az ujaradi járásorvos a tejmintát akkor vette, amikor az aznap eladásra kerülő tejminőség még szűrés előtt állott. A törvényszék a védekezésnek helyt adott és az uradalmat felmentette az egészségügyi törvények kihágásának vádjá alól.

— **A vámjuttatók csak akkor fizethetők,** ha a vámbírság már befolyt. Bucurestiből jelentik: Pop Valér dr. igazságügyminiszter Stanesco vizsgálóbíró ügyével kapcsolatosan akit tudvalevőleg azzal gyanúsítanak, hogy a vámcsalások leleplezéséért járó jutalékait idő előtt felvette, ma rendeletet adott ki, amely szerint ilyen jutalékok csak akkor utalhatók ki, ha a bírság összege az állampénztárba már befolyt.

— **Álarcos bál a Központi szállóban.** Az aradi hadkiegészítő parancsnokság, az aradi I. lovasdivízió általános ismert parancsnokának, Balacescu generálisnak védnöksége alatt február hó 6-án, este 9 órával kezdettel nagyszabású álarcos bált rendez a „Központi” szálló összes termében. A béli rendezőség koncepciói szerint ez a bál lesz az aradi farsang idele mozgalmas eseményei között az, amely módot és alkalmat ad Arad minden komoly társadalmi rétegének arra, hogy a jelenlegi gazdasági krízis mellett is résztvehessen a nagyszabású kosztümös táncmulatságon. Ezért a belépőtjegyek árait olyan alacsonyan szabták meg, ahogyan csak lehetett. Egyszemélyes belépőtjegy ára 40 lej, míg a családijegy csupán 100 lejbe fog kerülni. A bál ötletes rendezőbizottsága a meglepetések legióit készül felvonultatni a gazdag program keretein belül. A program összeállításán most dolgoznak az aradi jótékony nőegyletek hölgyei. Lesz táncverseny, bálkirálynő-választás, ezenfelül pedig a bál rendezőbizottsága külön erre a célra alakuló zsűri segítségével az álarcosbál legjobban sikerült jelmezeit értékes díjakkal tünteti ki. A nagyszabású bál előkészületeiről a köz-eljövőben még lesz alkalmunk részletesen beszámolni.

Megkezdődött a
maradék és leltári
rendkívül olcsó elárulása
RUTKAY & BOTYE főbörnyőüzletben.

— **Lopás miatt ítélték el Serb Tódort,** a marosparti gyilkost. Lopás vádja miatt állott ma az aradi törvényszék Seracu-Ionescu-tanácsa előtt Serb Tódor, aki a Marosparton elkövetett gyilkosság miatt van letartóztatásban. A feljelentést Simon Mihály aradi lakos adta be az egykori aradi rendőr ellen, aki még szolgálati ideje alatt elvitte Simon kerékpárját. A bíróság rövid tárgyalás után három hónapi fogságra ítélte Serb Tódort.

— **Bányászerecséltenség Angliában.** Londonból jelentik: Délwales egyik szénbányájában ma — eddig ismeretlen okból — robbanás történt. A leomló földtömegek alól eddig harminc bányász sikerült élve megmenteni, míg tíznek csak a holttestét találták meg. Egy Evans nevű tenorista önként vállalkozott arra, hogy résztvevő a mentési munkálatokban. A mentés során mérgezést kapott és ő is meghalt.

— **Rablótámadás egy gyorsvonat utasai ellen.** Bucurestiből jelentik: A constanta-fetesti vasúti vonalon a gyorsvonat utasai ellen három ismeretlen tettes rablótámadást kísérelt meg. A támadók behatoltak egyik fülkébe és a bennülőket ki akarták rabolni. A mozdonyvezető észrevette a zavart a vonaton és leállította a gépet. A támadók elmenekültek, az utasoknak az ijedségen kívül semmi bajuk nem történt.

— **Meghívó.** Az Aradi Szőlészeti Szindikátus folyó hó 28-án délután 4 órakor általános értekezletre hívja össze mindazon szőlősgazdákat, akik szívükön hordják az aradi Hegyalja érdekeit. Az értekezlet helye: a prefektúra kis tanácsterme. Tárgysorozat: 1. Az Aradi Szőlészeti Szindikátus átszervezése. 2. Folyó hó 30-án Gyorokon tartandó szőlészeti kongresszus előkészítése. Az elnökség.

— **Ellentmondásokba keveredett a Belvédere-uccal rablótámadás áldozata.** Bucurestiből jelentik: A Belvedere-ucca 5. szám alatt elkövetett rablógyilkos merénylet ügyében a nyomozás érdekes fordulatot vett. Jon Ilviciu, akl ellen a merénylet történt, ugyanis ellentmondásokba keveredett. Azt állítja, hogy a villanyt leoltotta, de azt égvé találták. A személyzet nem hallott semmi dúlakodást, sem revolverdurrantást és nem láttak senkit sem lefutni a lépcsőn. Azt hiszik, hogy az ő kezén tünt el az 500.000 lej és öngyilkosságot kísérelt meg a gyilkosság látszata kedvéért. de tul sulyosan találta magát, mert állapota válságos. A nyomozást most ebben az irányban folytatják.

Hírek a katonai szolgálati idő leszállításáról

Katonai körök ellenzik a tervet.

A „Rador” felhivatalos távirati iroda jelentése szerint a „Lupta” tudni vél arról, hogy a pénzügyi költségvetés szempontjából felvetették azt a tervet, hogy a katonai szolgálati időt leszállítsák. A pénzügyminiszterium szeretné keresztül vinni ezt a tervet, katonai körök azonban ellenzik, mert a kiképzés eredményességét féltik tőle. Ezt a hírt magánjelentésből közli a lap és még megerősítésre szorul.

— **Halálozások.** Özvegy Kun-Szabó Józsefné szül. Szodinka Erzsébet, 53 éves korában elhunyt. Temetése e hó 27-én d. u. negyed öt órakor lesz a Bocskay-tér 5. számú gyászházból.

Ditchen Antal, Jómódu és Pankota község polgáral előtt nagy tiszteletben álló gazdálkodó 62 éves korában tüdőgyulladásban elhunyt. Az elhunytat ifju Ditchen Antal pankotai uriszabó és családja gyászolja.

— **A temesvári Hermes-bankot okolják a Juhos-vagyon pusztulásáért.** Kolozsvárról jelentik: A Juhos-per mai kolozsvári tárgyalásán Becker Jánost hallgatták ki, aki a Hermes-bankot okolja a Juhos-vagyon összeomlásáért. A következő vádlott dr. Semmerling temesvári ügyvéd, akinek vallomása során élénk ellentétek támadtak, mert megcáfolta a fővádlott Müller vallomását és emiatt összetűzés is keletkezett közöttük. Majd végül azt mondotta, hogy Müller inkább könnyelmű volt, de nem rosszindulatú, mert nem értett a dolgokhoz. Ő is a Hermes-bankot okolja a vagyon elpusztulásáért. A tárgyalás folytatását holnapra halasztották. Az ügyész visszavonta Varjassy Lajos dr. letartóztatására vonatkozó indítványát, mert Varjassy dr. igazolta, hogy tegnap tanuként hallgatta ki a brassói törvényszék ugyancsak a Juhos-ügyben.

— **Az aradi Hajós Egylet férilpárosa nyerte a ping-pong körmérkőzést.** Az Aradi Hajós Egylet ping-pong körmérkőzése ma a késő éjjeli órákban ért véget az AKE-vel és a Hellással szemben. A férfiegyes első osztályt Grosz (Hellás) biztosan nyerte, míg Luttwák és Szerényi (Hajós) második és harmadik lettek egy-egy vereséggel. Nagy tetszést aratott Bársony, aki a IV. helyre jutott. A nők közül Pisó Baba fölényesen nyerte minden számát. Eredményeink a következők: Férfiegyes I. osztály: Grosz (Hellás), Luttwák (AKE), Szerényi (Hajós). Női egyes I. osztály: Pisó Baba (Hajós), Obeikóné (Hellás), Kele Marika (AKE). A körmérkőzésen egyedül a Bársony-Szerényi-pár (Hajós) mind a három izben első helyre jutott, s ezzel a bajnokságot nyerte. Eredmények: Férfilpáros: Bársony-Szerényi (Hajós), Guráth-Luttwák (AKE), Friedmann-Szalay (Hajós). További részletes jelentéseink a következő számunk sportrovatában található.

— **Az aradi és aradmegyei köz- és magánalkalmazottak nyugdíjgyűlésére hivatalos közleménye.** Értesítjük azokat a volt Acsev., volt Máv. és CFR. nyugdíjasokat és nyugdíjasnőket, kik illetményeiket az aradi vasúti központi volt gyűjtőpénztárnál veszik fel, hogy január havi nyugdíjuk kifizetésénél az alább felsorolt okmányokat tartoznak a pénztárnok urnak átadni: 1. Özvegyek, életben léti igazolványt és hogy nem mentek újból férjhez, nem foglalnak el közhivatalt. 2. Kiskorúak, életbenléti igazolványt és hogy az anyjuknál tartózkodnak. 3. Árvák, életbenléti igazolványt és hogy gyámjuk felügyelete alatt állnak. 4. Nyugdíjasok, akik mások által vétetik fel nyugdíjukat, új közjegyzői meghatalmazást tartoznak 2 példányban átadni, az egyik példányt a fizetési lajstromhoz csatolva a Casa Munciihoz küldetik, a hitélesített másolat pénztárnok urnái marad. A nyugdíjat igénylőnek életbenléti is igazolni kell. 5. Nyugdíjasok életbenléti igazolványt, melyen ki legyen tüntetve, hogy nem foglalnak el állami, megyei, városi, községi vagy más közhivatalt. A kiknek fent felsorolt okmányaik nincsenek meg, nyugdíjukat fel nem vehetik. Az okmányok gyors beszerzésénél egyesületünk segítségét nyújt hétköznap délután 3-5-ig Kórház-ucca 34. vasárnap délelőtt 10-12 és délután 4-7-ig Str. Consistorialului (Batthyány-ucca) 50. sz. alatti irodahelyiségünkben. A kifizetés napját és sorrendjét meghirdetjük.

Amnesztia alá esett egy aradi biztosítótársaság munkaszüneti kihágási ügye

A törvényszék megszüntette az eljárást Leölkes volt vezérigazgató ellen

Az aradi munkaiügyi felügyelőség az elmúlt év januárjában bizalmas értesítést kapott, hogy az aradi Agronomul biztosító társaság a munkaiügyi törvényekben munkaszünetnek deklarált napokon is berendeli tisztviselőit irodai munkák elvégzésére. Az aradi munkaiügyi felügyelőség tisztviselői az elmúlt év január hó 24-én meglepetésszerűen megjelentek a biztosító intézet hivatalos helyiségeiben és megállapították, hogy a vállalat négy tisztviselője dolgozott az irodákban a munkaszünet ellenére. A munkaiügyi felügyelőség feljelentésére eljárás indult Leölkes Béla az Agronomul intézet akkori vezérigazgatója ellen, akit a járásbíró-ság, mint elsőfokú hatóság 2000 lej pénzbírságra ítélte. Az ítélet ellen Leölkes Béla felelősséget jelentett be az aradi törvényszékhez, amely ma tízte ki főtárgyalásra az ügyet. Az ügy érdemi tárgyalásának megkezdése előtt azonban Leölkes Béla jogi képviselője bejelentette, hogy a felelősséget visszavonja, mert időközben amnesztia-rendelet jelent meg, amely alá tartozik az a kihágás is, amelyért ügyfelét elítélték s így a felelősség tárgyatalmá vált.

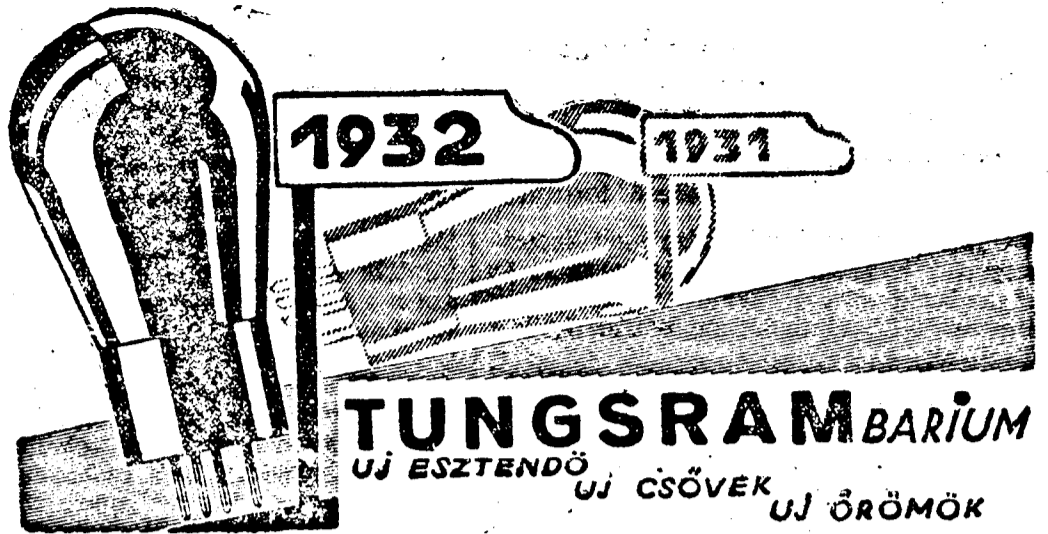
— **Megkezdődtek Aradon a tisztviselők képesítési vizsgái.** A mai napon kezdődtek meg az aradmegyei prefekturán az aradvárosi és megyei köztisztviselők képesítési vizsgái. A vizsgabizottság elnöke dr. Bejan Romulus, temesvári közgazgatási vezérfelügyelő, míg a bizottságban a megyei prefektust dr. Lázár Agoston, a polgármestert pedig Olariu István városi vezértitkár helyettesíti. A mai napon körülbelül 200 fiatal közgazgatási tisztviselő jelentkezett vizsgára, akiket kivétel nélkül írásbeli vizsgára bocsátottak. Az írásbeli vizsga anyagát tíz kérdés képezte. Szerdán délelőtt kezdődnek meg a szóbeli képesítési vizsgák, amelyeknek végén a bizottság ki fogja hirdetni a végleges eredményeket.

Az operettek királya MAYA

— **A munkanélküliekért.** Aradváros vezetősége az interimár-bizottság mai ülésén elhatározta, hogy a Pécskai-uton megnyirítja a fákat, amelyek a villanyvezetékekkel érintkezve, tetemes áramvesztést okoznak a fogyasztóknak. A város vezetősége a kellemes és hasznossal fogja összeegyeztetni, mivel a levágott faágakat a munkanélküliek tüzfűt-ellátásának szükségleteire fogja fordítani. Másikülönben tervek merültek fel arra nézve is, hogy a Városházi Bál tiszta jövedelmének egy részéből vegyenek tüzfűt a munkanélküliek számára. Ez utóbbi terv felett a város vezetősége a közeljövőben dönt.

— **A város csökkenti a lakbéréket.** Aradváros interimár-bizottsága a mai napon tartott ülésén több lakbérelőjének és üzletbérelőjének csökkentette február elsejétől kezdődőleg a bérleti összegét. A bizottság Halik Péter festékkereskedő üzletbérletét, Voiticanu János polgármesteri titkár lakbérletét csökkentette le 20 százalékkal, míg Soimosan Zsófia városi tisztviselőnek a lakbérpótlékát fogadta el lakbérösszegének fedezésére.

— **Dr. Hersch Andor az Anyák Iskolájában** ma este hat órakor a szülőket különösen érdeklő tárgyról tart előadást. Közismert dolog, hogy a gyermeknevelésben a szervezetben rejlő ösztönök és hajlamok nagyjelentőségűek és ezek felismerése és helyes irányítása, a szülők elsőrendű hivatása. Az ideg-élet kitűnő ismerője, Hersch Andor dr., ebben a nagy felelősségben akar a Kölcsey Egyesület művelt közönségének segítségére lenni, mikor a sok romboló erővel összekuszált társadalmi életből ezt a lélektani anyagot választotta ki mai előadása tárgyául: „A gyermek bűnöző hajlama és ennek nevelése.” A mindenkinél ingyenes előadást a Kölcsey Egyesület az Iparos Otthonban rendezti.

— **Nagy tűz Szászvároson.** Szászvárosról jelentik: A szászvárosi Ardeleana Bank épületében lévő Branga János papirkereskedésében tűz ütött ki. A tüzet a sarkon posztoló rendőr vette észre, aki azonnal értesítette a tűzoltóparancsnokságot. Faragó tűzoltóparancsnok vezetésével erre kivonultak a tűzoltók és a tüzet sikerült eloltani. Megállapítást nyert, hogy a tüzet egy a kályhából kipattant szikra okozta, amely egy papirhalmazra hullott. A papirhalmaz tüzet fogott és a berendezés, valamint az üzletben raktáron lévő papirmennyiség elégett. A kár 40.000 lejt tesz ki, amiből semmi sem térül meg, mivel az üzlethelyiség nem volt bebiztosítva. Az üzlethelyiség felett lévő Ardeleana Bank helyiségeire nem terjedt át a tűz, különben nagy károkat okozott volna, ha idejében nem sikerül a tűzoltóságnak megfékezni a pusztító elemet.

— **Letartóztatták, mert lebélyegezeten öngyújtót használt.** Lippáról jelenik: Marcu György lippai napszámost lebélyegezeten öngyújtó használatáért bekecsérték a lippai csendőrségre. Marcu ott azzal védekezett, hogy nem tudott arról, hogy az öngyújtó használata tilalom alá esik, azonban védekezését nem fogadták el, hanem beszállították a lugosi ügyészségre.

— **Egy pankotai kertész tragédiája.** Pankotáról jelenti tudósítónk: Mag János, 55 éves dohánykertész ma dührohambot kapott és jelentkeztek rajta az elmezavar tünetei. A szerencsétlen embert, aki régebben igen jómódú polgára volt Pankota községnek és aki vagyonát elvesztette, dührohama közben sikerült megkötnöni. Egyelőre lakásán őrzik. Mag János elmezavarát a leromlott gazdasági viszonyok következtében beállott szegénységének tulajdonítják.

Holnap, csütörtökön

— **Szabadegyetemi előadások a Magyar Otthonban.** A Közművelődési Szakosztály szabadegyetemén, ma este 9 órakor Macskássy Zoltán gimnáziumi tanár, a csillagászatról általában, majd utána dr. Radó János nőorvos az emberi test izomzata és azok működéséről tart előadást. Mindkét előadás az előadók kiváló képességeit tekintve, nagy érdeklődésre tarthat számot. Az előadás teljesen díjtalan, ruhatár nem kötelező.

Angolkórt gyógyít: Jemalt.

— **Az aradi uccaseprők küldöttsége a városnál.** Az aradvárosi uccaseprők küldöttségileg keresték fel ma délelőtt dr. Radu Cornel interimár-bizottsági elnököt. Az uccaseprők előadták, hogy képtelenek megélni napi javadalmazásukból, ami a legjobb esetben is csupán a 40 lejt közelíti meg. Az interimár-bizottság elnöke a küldöttségnek adott válaszában kifejtette, hogy a város költségvetése nem elegendi meg, hogy akármilyen vonatkozásban is emelhesék az alkalmazottak javadalmazását, tehát egyelőre nem tehet semmit az aradi uccaseprők javadalmazásának emelése érdekében sem.

— **A négylaki ember.** Egy amerikai detektív regény. Írta Fröhlich János. Ez a rendkívül érdekes és izgató könyvecske 160 oldalon keresztül köti le az ember érdeklődését. Küldjön be bélyegben 20 lejt Lepage könyvkereskedésnek Kolozsvár és portómentesen kapja meg.

Megszigorították a rabok látogatását

A látogatási jegyeket a főügyész is látta mozza

Az igazságügyminisztérium — mint ismeretes, — néhány hónappal ezelőtt, szigorú rendeletet adott ki, hogy az ügyészségi fogház rabjai hetenként csak két napon fogadhatnak látogatókat. Ezzel kapcsolatosan az aradi ügyészség ma újabb rendeletet bocsátott ki, amely szerint a látogatási engedélyeket, amelyeket mostanáig a vizsgálóbíró állított ki, aláírás és látta mozzás céljából a főügyésznek is be kell mutatni és a beszélgetés csak az elnyert főügyési jóváhagyás alapján történhetik meg. Vulpe Constantin vezető főügyész az új rendelettel kapcsolatban kijelentette, hogy az voltaképpen már régebben van érvényben, ez ideig azonban annak gyakorlati alkalmazásától eltekintettek. Mivel a látogatási napokon oly nagy tömegben jelentkeznek a fogházban lévő rabok látogatói, hogy azoknak szigorúbb ellenőrzése vált szükségessé s mivel a fogház közvetlen az ügyészség hatáskörébe tartozik, Vulpe Constantin főügyész jónak látta ennek a megszorító rendelkezésnek alkalmazását. A rendelet előírja még azt is, hogy a beszélgetések öt percnél tovább nem tarthatnak.

— **Valódi Erdélyi konyha és Szakács művészet.** III-ik javított kiadásban jelent meg az „Erdélyi Konyha Kolozsvári Szakácskönyv. Írta: Egy székely asszony. A 172 oldalas könyv tartalmából a következőket emeljük ki: Levesek, levesbe való, halhoz való hideg és meleg mártások, halak, hus köré való, saláták, főzlekek, főtt tészták, hideg és meleg mártások, különböző előételek és hú sok, sült tészták, puddingok, teasütemények, torták, krémek, parfék, fagyalok, különböző mézes-tészták, különböző gyümölcsök befőzése, kocsönyák és izek, télire eltett dolgok. A könyv ára 40 lej és a kiadó Lepage könyvkereskedés, Kolozsvári cégnél rendelhető meg. A 40 lejt bélyegben küldhető.

Vonul be az aradi színházba

— **A pankotai Izraelita anyakönyvi kerület a pankotai Casino nagytermében tartotta meg** rendezési közgyűlését Herzka Ármin uradalmi igazgató, hitközségi elnök vezetése alatt. Herzka Ármin elnök, elnöki jelentésében rámutatott arra, hogy 1931. év válságos sulyos volta s a gazdasági élet nehézségei nem hagyták érintetlenül a hitközség gazdasági életét sem. A gazdasági leromlás, a megélhetés fokozódó nehézségei, sulyosan éreztették hatásukat a költségvetés egyensúlyának fenntartásánál. Az elnök azután kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elmúlt évben elhunyt tagokról és a gyász jeléül 5 percre felüggesztette a gyűlést. Elnök megállapítja, hogy úgy az egyházi mint a nemzeti ünnepek istentiszteletei igen nívósak voltak ami főképpen a főrabbi érdeme s ezért Sonnenschein Eliás ker. főrabbinak jegyzőkönyvi köszönetet mond. A számvizsgáló bizottság jelentését a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette és a felmentvényt megadta. Az 1932. évi redukált költségvetést a közgyűlés egyhangulag jóváhagyta. A közgyűlés ezután véget ért.

Ország, amelynek három lakója van

Japán különös ünnepe — Állattelepek, ahol tilos a vadászat — A Csendes Óceán paradicsoma — Érdekes törpe államok — A rejtélyes szovjetek — Érdekességek a diplomácia legújabb góthai almanachjában

A Góthai Almanach mintájára mult decem-berben zárták le a diplomácia, közigazgatás és nemzetgazdaság góthai évkönyvét, amelynek szinte egyedülálló adathalmazatából merítjük a következőket:

Az évkönyv a földkerekség 75 szuverén államának államformáját és közigazgatását ismerteti a legrészletesebben. Csak úgy egészen mellékesen átlapozva a könyvet, megtudjuk, hogy milyen újságok jelennek meg az afganisztáni Kabulban, hogy mi a szövege a középamerikai Kolumbia köztársaság himnuszának s hogy február 11-én ünnepli Japán 2600 évvel ezelőtt elhunyt első császáriának, Jimmunak trónraléptét.

Többé-kevésbé ismeretes, hogy a híres athoszi szerzetes-szabadállam a Hagion-Oros, mohamedánok és nők számára tiltja a területére való belépést, kevesen tudják azonban, hogy a Behring-tengeren, Alaska és Szibéria között, az USA fennhatósága alá tartozó állattelepek vannak a szigeteken. Az Aleuták-csoportja tengeri állatok és sarki rókák menedéke, a Prybilow-szigeteken fókák és rozmárok, a Szent Máté-szigeteken tengeri madarak, a Szent Lőrinc-szigeteken iramszarvasok tanvázhatnak teljes biztonságban és kényelemben, mivel ezek a szigetek tilosak mindennemű vadászok számára.

Az Egyesült-Államokhoz tartoznak a Honduras előtt elterülő Swan-szigetek is. Két parányi sziget ez, a Karaibi-tenger viharzónájának középpontjában s nagyon találóan a „forgószekel fészke” nevezik őket. A szigeteken egy világító-torony, egy szikratávíró-állomás és egy meteorológiai obszervatórium van és összes lakóinak száma hét. Még kevesebben élnek az Északi Jegestengerben fekvő Jan Mayen-szigeten, ahol 12 év óta a norvég meteorológiai intézet rendezett be állomást. Három remetelelet élő tudós él itt mindössze, teljes elzárkózottságban.

A Sztalinról elnevezett főváros

A világszenzációt keltett honolulú rémtörténettel kapcsolatban nem lesz érdektelen megtudni, hogy Hawayan az őslakosság száma mindössze 48 ezer. A többi lakos közül 137 ezer a japán, 64 ezer a filipino, 29 ezer a portugál és 25 ezer a kínai. A Csendes Óceánnak ez a paradicsoma is megsínyli a gazdasági világkrisist. A híres, már szinte legendás bennszülött uralkodó, Nagy Kalakua idejében hat-ezer dollár volt a sziget állami adóssága, tavaly már 32 millió dollárra növekedett ez az összeg.

Meglehetősen ismeretlen helyzetekről nyújt felvilágosítást a könyvnek Oroszországról szóló része. Megtudjuk, hogy az USSE, a szovjetköztársaságok szövetsége az elmúlt években egy egész sereg új szovjetköztársaságot alapított. Így például Bokhara, a híres szönyegek országa és Chiwa most együttesen Üzbekisztán köztársaság néven szerepelnek. Az új ország Üzbektől, a középkor nagy közép-ázsiai uralkodó khánjától kapta nevét. Ezzel szemben Tadszikisztán szovjetköztársaság fővárosát Sztalinról nevezték el Sztalinabadnak.

Mongóliában, ahol a lakosság 50 százaléka

láma-papokból és kislejedelmekből áll, megalakították a mongóliai Olos szovjetköztársaságot s a még ma is nomád mongolok ma a katonatanácsokban, üzemi szakközösségekben gyűléseznek. De modernizálódott Tibet is. A dalai láma az ország világi és egyházi korlátlan uralkodója egykoron, ma kénytelen időről-időre összehívni a „tsong”-okat, a kolostorok és hivatalnok-testületek gyűléseket.

Az európai törpe-államok közül kétségtelesen a legérdekesebb Monaco. A hercegség 11 millió frankot vett be a játékbankból, a fejedelm jelmondata még ma is: „Deo iuventa”. S a krupiékból, szobalányokból és szálloda-pincérekéből álló lakosság fejedelmével együtt reméli, hogy a bank még a jövőben is vonzani fogja a külföldi játékosokat, ami az egyetlen lételem az érdekes riviérai hercegségnek.

Színház — Irodalom — Művészet

Rádióriport a Maya-operettől

Teljes energiával készül az operettegyüttes a grandpremierre.

Mindössze egy nap választja el az aradi közönséget a „Maya” című operett premierjétől, a mely kétségbevonhatatlanul hosszú idő óta egyike azoknak a bemutatóelőadásoknak, amelyek előzetesen nagyban foglalkoztatják a közönség fantáziáját. Az operettegyüttes szívügyének tekinti a Mayát. Ennek megfelelően készül a csütörtök esti premierre. A szólószámok, a duettek már majdnem teljes egészében készen állnak. Zöld helyi Anna nagyszerű primadonnakvalitásainak legjavát viszi a premierre. Major Kató napsugaras egyénisége fog brillirozni a „Maya” premierjén. László Andor, aki a ragyogó bonviván minden kellékkel rendelkezik, most tul tesz önmagán. Nemes Mancsi pazar eleganciája, a közszeretnek örvendő Felhő Ervin mindenkor friss humorával nélkülözhetetlen kellékei lesznek ennek a közérdeklődés központjában álló premiernek. Ez alkalommal látja viszont a színpadon az aradi közönség ifj. Szendrey Mihályt, akinek eddigi művészi sikerei a közönség széles táborában felejtethetetlen emlékként élnek. Jávor Alfréd — mint minden szerepében — most is kabinetalakítást fog nyújtani. Stoll Béla ragyogó humora a „Maya”-ban fog teljes mértékben érvényesülni.

Hatalmas tömeg hallgatta végig ma délben és este a Triotron stúdió „Maya”-közvetítését és a „Maya”-sajtóriportást, amelynek ötletein a közönség sokat mulatott. Folytatásképpen holnap, szerdán délben és este a „Maya”-rádióleadó újabb gyönyörű részleteket közvetít ebből a slágeroperettből, amelynek csütörtökön lesz a premierje és azután megszaktítás nélkül hétfőig műsoron marad.

* **Mosoly országa: ez évadban utoljára.** Ma este hangzanak el a főszezonban Lehár Ferenc színes, ragyogó melódiái. A közönség, amely eddig is beigazolta a „Mosoly országa”-hoz való ragaszkodását, ma este igen előnyös feltételek mellett bucsuzhat el kedvenc operettjétől, amennyiben az igazgatóság nagyon olcsó mozihelyárak mellett tűzte műsorra a „Mosoly országa”-t.

* **Vasárnap délután: Potyautas mozihelyárakkal.** Vasárnap délután 3 órakor tartja meg az aradi színház igazgatósága a főszezonban az utolsó mozihelyáras előadást. Ez alkalommal a nagysikerű „Potyautas” kerül műsorra, amely Major Katónak egyik legbrilliansabb alakítása.

* **Megjelent a Színházi Élet Miss Magyarország száma!** Ünnepi köntösben jelent meg a héten Incze Sándor lapja, a Színházi Élet. Az 1932. évi Miss Magyarország fényképe díszíti a címlapját és 16 oldalon keresztül képekben és írásban részletesen számol be az idei izgalmasan érdekes Miss Magyarország választásról. Háromfelvonásos szindarab, kotta, kézimunkaív és 32 oldalas Gyermekegyetemes teszt hallatlanul gazdaggá a Színházi Élet Miss Magyarország számát, amelynek ára 40 lej. Negyedévi előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Arad-lucca 8. sz.

Jövő héten megnyílik az aradi Corso-mozi

Látogatás a pazar berendezési helyiségben, ahol az utolsó simításokat végzik a munkások.

Az aradi Fehér Kereszt épületében már jóformán teljesen készen, a szükséges felszereléssel ellátva várja a megnyitást Arad legújabb szórakozóhelye: a Corso-mozi. A helyiségen most végzik az utolsó simításokat: az asztalosok, villanyszerelők, kőművesek és szobafestők hada, serényen dolgoznak, úgy, hogy a Corso-mozi minden valószínűség szerint már a jövő héten, február harmadikán, negyediken megnyitja a közönség előtt kapuit.

A Román Irók Szövetségének koncesszióját bérlo tulajdonosok anyagi áldozatokat nem kímélve, mindent elkövettek, hogy világvárosi nivójú szórakozóhellyel gazdagítsák Aradot. A Corso-mozit Jean Locar, a neves bucaresti-i építőművész, valamint egy kiváló fiatal aradi építésmérnök, báró Exterde Kálmán készítette el, aki külföldi tanulmányai során nyert tapasztalatait előnyösen hasznosította a Corso-mozi teljesen modern stílusban történt építkezésénél.

Az Eminescu-uccában elhelyezett főbejáratához a Boulevard Reg. Maria sarkán egy hatalmas fényreklám fogja jelezni az utat, amelynek Neon-gáz csövekből készült színes betűi minden irányban világítanak. Maga a főbejárat fényhatásokra berendezett vas- és üvegarchitektúra, amelynek oldalain reklámcélokot szolgáló üvegvitrinek nyírnak elhelyezést. Ezek a vitrinek kiérelhetők. Innen lépünk az előcsarnokba, ahol jobbról-balról pénztárak, valamint egy, a mozihelyiségbe vezető, szőnyegekkel borított széles tölgyfalépcső nyírnak elhelyezést. Érdekes megemlíteni, hogy közvetlenül a moziból nyílik ajtó egy új intim kis kávéházba amely szintén a „Corso” nevet viseli. Magában a mozihelyiségben rejtett világítás lesz, a padlókat ugynevezett xylolit műfa borítja, míg a falakat az ugynevezett cellox hangvisszaverő és tűzmentes anyag fedi be. A Magyar Telefongyár és a terem kitűnő akusztikája biztosítja a kitűnő vetítést és a hangos szó tökéletes visszadáását.

* **Az aradi Városi Színház e heti műsora.** Szerdán este fél 9-kor: Mosoly országa. Ez évadban utoljára. Világsiker! Olcsó mozihelyárakkal. Sorozatszám: 124. — Csütörtökön: Maya. Először. Az idei évad utolsó operettújonság! Világsiker! Az utóbbi évtized legragyogóbb, legszenzációsabb újonsága! Zöldhelyi Anna, Major Kató, Nemes Mancsi, László Andor, Felhő Ervin, ifj. Szendrey Mihály, Szabó Gyula. Jávor Alfréd felléptével. Bérlet 27. Sorozatszám: 125. — Pénteken: Maya. Másodszor. Sorozatszám: 126. — Szombaton délután 4-kor: Alvinczy-huszárok. Nagyon olcsó mozihelyárakkal. Sorozatszám: 127. Este: Maya. Harmadszor. Sorozatszám: 128. — Vasárnap délután 3 órakor: Potyautas. A szünidő előtti utolsó olcsó mozihelyáras előadás. Sorozatszám: 129. Délután fél 6-kor: Maya. Operettújonság, negyedszer. Rendes helyárak. Sorozatszám: 130. Este fél 9-kor: A szünidő előtti utolsó előadás: Maya. Sorozatszám: 131.

* **Házi hangverseny a Magyar Otthonban.** A magyar zene ápolására alakult Melódia-dalkör és Liszt-zenekar házi hangversenyek tartásával igyekszik a közönség érdeklődését ébren tartani. Az első koncert szép látogatottságából következtetve, ez sikerülni is fog. A zenekar jól megalapozott technikai bázison áll és a megfelelő dinamika mellett, a pontos ritmizálás érdemel dicséretet. Mindez dr. Mezey Zsigmond karnagy pedagógiai buzgalmanak eredménye. A dalárda teljesítménye sem maradt a zenekaré mögött és itt a fegyvermezett összhang felett, Szántó Péter rutinos karmesteri pálcája üdött. A dalárda műsorán népdal-feldolgozások, a zenekaren pedig Kéler, Siklós, Kőrösi Lavotta és Brahms stb. szerzemények szerepeltek. Feltűnést keltett Dragos Erzsébet és Major Ilonka ügyes négykezese. A szép siker kedvező kilátás a február 16-án, a Kulturpalotában rendezendő Liszt-émlékünnepre, amely vendégművészek bevonásával, a szezon szenzációjának ígérkezik. (=)

E hó végéig

INGYEN KAPJA

a 47 év óta fennálló

ARADI KÖZLÖNY-t

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak

1932. február hó 1-től számítjuk.

Dr. Barabás Bélánénál megszólalt a budapesti Studio...

Rajongó hallgatóság egy csendes aradi lakás szalójában — Visszaemlékezések egy csésze párolgó tea mellett —

Izgatott asszonykéz kapcsolta be ma este a budapesti studio hullámhosszát. A csendes kis szobában halkán ketyegett az óra: tíz perc híján fél nyolc... Két jóságos arcú hölgy huzódott meg a fotelekben és a harmadik, Barabás Béláné fel-alá sétált a szobában.

— Halló, itt rádió Budapest... Következik dr. Barabás Béla előadása: „Amikor Kossuthot hazahívták.”

Fél nyolcból már csak négy perc hiányzik és egy öblös férfihang szólal meg a hangszórón keresztül... A két asszonyfej közelebb hajlik egymáshoz és hallgatják a távolról ide a letompított világosságú, meleg szobába betévedt hangokat. Barabás Béláné szeme lázasan csillog és halk lépteivel folytatja sétáját. Nyolc óra felé igyekszik a mutató. Fél kilencig egyre száll a csengő, fiatalos erejű férfihang a szobában. Amikor hirtelen elhallgat — az előadás véget ért — Barabásné felsóhajt:

— Istenem, de szép volt! Könny csillog a szemében, de azután hirtelen felébred az asszony második természete: a féltő gondoskodás.

— Egy teljes óráig beszélt! Vajjon nem fáradt-e ki, hiszen a legtüzeesebb szónoknak is megárt a sok!

A barátnői vigasztalják és közben sűrűn törölgetik csillogó könnycseppjeiket. Ezt a feledhetetlen, szép estét Barabás Bélának köszönhetik, hát megcsókolják helyette aggódó feleségét.

Egy félóra múlva már vidám edénycsörgés közben, párolgó, finom tea mellett dédelgetik az előadás folyamán felébredt régi emlékeket és megvitatják egymás között, hogy melyik rész is volt a legszebb, hol csuklott el a meghatótságtól az előadó hatalmas hangja:

— Kossuth beszéde volt a legszebb! — mondja Barabásné és szinte szóról-szóra idézi a megkapó sorokat.

— Ugy előttem volt Kossuth temetése, amikor Béla most a befejező szavakat mondta... — szól közbe Kintzig Gézáne éimerengve. — Ott voltam Kossuth Lajos temetésén, Pesten, az volt aztán a gyászpompá...

— Mi is ott voltunk, — mondja dr. Barabásné. — Egy ablakból néztük...

— Csak egyszer tartott szünetet... tért vissza az előadásra a háziasszony, akinek gondolatai csak a férjénél időznek.

— Vízet ivott, — szól közbe nevetve Laczayné is. De Barabásné kijelenti:

— Sört ivott. Én mondtam neki, hogy így meg egy jó pohár sört előadás közben és ő erre azt felelte: „Megiszom én kettőt is, szívesen.”

Fogházra ítélték a tolakodó udvarló támadóit

A falusi szeladon kalandja a bíróság előtt.

Papházi János feljelentést tett Tamasdán György és Tamasdán János pécskai lakosok ellen, akik a Pécska melletti szenttamási puszta megtámadták és véresre verték. Papházi a verés következtében három heten tul gyógyuló sérüléseket szenvedett és felépülése után súlyos testisértes címén bűnvádi feljelentést tett a két Tamasdán fivér ellen, akiket ma vont felelősségre a törvényszék Seracu-Ionescu-tanácsa. Tamasdán György azzal védekezett, hogy Papházi udvarolt feleségének, aki több ízben panaszkodott, hogy nem tud szabadulni Papházi molesztálásai elől. Ekkor elhatározták, hogy elégtételt vesznek maguknak a tolakodó udvarlón. Lesbe állottak és alaposan helybenhagyták Papházit. Mivel a tanuk egy része igazolta a Tamasdán fivérek állítását, a bíróság az enyhítő körülmények figyelembe vételével egyenként 15 napi elzárásra ítélte őket.

A teáskanna újból megtelik, a cukortartó vándorol az egyik kézből a másikba, Barabásné egyszerre felkiált:

— Ejnye, látszik, hogy a gondolataim Bélánál járnak, elfelejtettem süteménnyel kínálni... Csak attól félek, hogy felizgatta magát...

— Csak te ne izgasd magad! Nincs neki semmi baja, egy ilyen csodálatos egészségi, életvidám „fiatal” embernek igazán nem megerőltetés egy beszéd! Bezzeg a mai fiatalok... jegyzi meg Kintzig Gézáne.

— Még ma este fog irni nekem, hogy megnyugtasson, de legkésőbb holnap reggel... — hajtogatja a gondos háziasszony, miközben kedvesen kínálja a tepertős pogácsát. Közel öt évtizedes házasság után hiába, megszokja az ember az örökös gondoskodást...

Barabás Béláné józueen szürcsöli a teáját, rokonokról, ismerősökről beszél, az izgatottság mint-ha már eltűnt volna, csak a szeme csillog különös fényben... Barabás Bélát ezalatt ünneplik, dédelgetik, pedig de szeretné meginni inkább ma, mint holnap azt a levelet, amit egy szerető, aggódó asszony annyira vár Aradon... Cs. P.

Elfogták a kispesti vendéglős gyilkosait

Három leszerelt katona követte el a véres tettet — A gyilkosságot előre kitervezték — Katonai hatóságok ítélik meg a bűnsők felett

Budapestről jelentik: A rendőrségnek sikerült elfognia a kispesti Lukács vendéglős gyilkosait: Sztaniszlavszky József 26 éves asztalos, Nikodém József 21 éves soffőr és ifj. Kabas Gusztáv 22 éves bádgossegéd személyében. Mindhármán katonai szolgálatot teljesítettek és január elsején szerelték le. A gyilkosok bevallották, hogy már régen barátságban voltak Lukácsal és hogy a gyilkosságot előre kitervez-

ték. Az egyik az uccán örködött, míg ketten a szobában lesték meg és ölbottal fejbévták. A kasszában 620 pengőt és egy aranyórát találtak, amit magukkal vittek. A rendőrség a gyilkosok elfogatása után érintkezésbe lépett a katonai hatóságokkal. A katonai tanács úgy döntött, hogy katonai bíróság elé állítja a gyilkosokat, akiket már át is szállítottak a Margit-körúti katonai fogházba.

Tízévi fegyházra ítélte az aradi törvényszék a gáji kalapácsos gyilkost

Tettestársa hatévi fegyházat kapott — A bíróság nem látta beigazoltnak a jogos önvédelmet

Az elmúlt év nyarán gyilkosság történt Gájiban. Gálfi Anna lakásán, aki vadházastársával, Sinogli Pállal lakott együtt, megjelent Eisenbeil György, aki előzőleg élt a nővel. Eisenbeil ruháit követelte Gálfi Annától, amelyeket az visszatartott és nem akart kiszolgáltatni. A ruhák miatt veszekedés kezdődött az egykori vadházastársak között, amelynek folyamán Eisenbeil megütötte az asszonyt. Gálfi Anna sikoltozni kezdett, mire a szobába rohant az udvaron tartózkodó Sinogli Pál, aki Eisenbeilre vetette magát és verekedés közben késsével leszurta. Amíg a férfiak küzdelme tartott, Gálfi Anna a konyhába ment, ahonnan egy hatalmas, ugynevezett ráító kalapáccsal tért vissza, amellyel Sinogli többször fejbévtá a földön fekvő ellenfelét. Az ítések oly erővel érték a szerencsétlen Eisenbeil fejét, hogy azt teljesen szétroncsolták. A rendőrség mindkettőjüket letartóztatta és ügyükben a mai napra tüzte ki a főtárgyalást a törvényszék.

A tárgyalási teremben megjelentek a dráma tanúi is, akik részletesen adták elő a gyilkosság lefolyását. Szerintük Eisenbeil békés szándékkal jött Gálfi Annához, aki azonban előző vadházastársának ruháit új barátjának akarta megtartani. Ezen indult meg a veszekedés, amely végül is a gyilkossághoz vezetett.

A vádlottak azzal védekeztek, hogy tettü-

Az aradi törvényszék felmentett egy vasuti tisztviselőt a hatóság elleni erőszak vádja alól

A mulatság furcsa befejezése a rendőrségen.

Mircea Vazul brassói vasuti tisztviselő az elmúlt év februárjában mulatságot rendezett Urbán Péter pécskai vendéglős társaságában egyik Piata Avram Iancu-i (Szabadság-téri) vendéglőben. Fizetés után a mulató társaságba belekötött Putariu, akkor még aktív szolgálatot teljesítő szubkomiszár, aki szintén itt volt. Putariu igazolásra szólította fel a vasuti tisztviselőt, aki elő is mutatta arcképes igazolványát, azonban Putariu azzal nem elégedett meg, sipjelzést adott az őrszemes rendőröknek, akiknek segítségével Mircea Vazult előállította a rendőrségre. Ez természetesen nem ment végbe minden incidens nélkül, úgy, hogy Mircea ellen, hivatalos személy elleni erőszak címén megindult az eljárás.

Az aradi törvényszék Seracu-Ionescu-tanácsa ma tartotta ebben az ügyben a főtárgyalást. Külön érdekessége volt a tárgyalásnak, amikor Ionescu bíró a tanuként kihallgatott rendőrök vallomásánál keresztkérdésekkel állapította meg, hogy Putariu szintén ittas volt, de akinek parancsát az igazoltatásra minden kritika nélkül végrehajtották. A törvényszék nem látta beigazoltnak a vádat és azért Mircea Vazult felmentette a vád és következménye alól.

ket jogos önvédelemből követték el, mivel Eisenbeil volt az, aki késsel támadt Gálfi Annára és az annak segítségére siető Sinoglira. A tanuk ezzel szemben igazolták, hogy a kalapácsütések már akkor érték Eisenbeil fejét, amikor magával tehetetlenül, eszméletlen állapotban feküdt a földön. A bíróság nem látta beigazoltnak a védelmet és előre megfontolt szándékból elkövetett emberölés miatt Sinogli Pált tíz évi fegyházra, míg Gálfi Annát hat évi fegyházra ítélte.

ELSÜLYEDT

EGY ANGOL BUVÁRHAJÓ

Kutatják az eltűnt tengeraltjárót.

Londonból jelentik: A brit admirális-hoz ma délután jelentés futott be, mely szerint az N. 2 jelű angol buvárhajó ma reggel 10 órakor Portland közelében gyakorlatokat végzett, miközben alábbmúlt s azóta nem jött a tenger felszínére és nem is adott életjelet magáról. A hír az angol tengerészeti körökben nagy izgalmat okozott, mert az N. 2 teljesen modernül, kitűnően felszerelt buvárhajó, melynek kezelése kipróbált régi tengerészek kezében van. Az admirális több torpedórombolót és buvárhajót küldött Portlandba, azzal a megbízatással, hogy kövessen minden lehetőséget, hogy az összeköttetést az eltűnt tengeraltjáróval felvegye.

SPORT KÖZLÖNY

Az olaszok nyolcszáz dollárral járulnak hozzá a magyar uszók és vízipólózók olimpiai kiküldetéséhez

„A magyar versenyzők nélkül nem lenne méltóképen képviselve Európa az olimpiáson” — írják az olaszok. — Nagy az öröm a magyar sportkörökben

Rómából jelentik: Egész Olaszországban ószinte sajnálkozást váltott ki az a hír, hogy Magyarország anyagi okokból nem tud versenyzőket a los-angelesi olimpiászra kiküldeni. Az olasz sajtó megállapítja, hogy a magyar uszók, vízipólózók, birkozók, vívók, atléták és ökölvívók nélkül az olimpiai győzelmek nagyon mérsékeltek lesznek és ezért közérdek, hogy a magyar versenyzők ez évben is résztvegyenek az olimpiáson. Az olasz uszósövetség úgy döntött, hogy felajánlja segítségét Magyarországnak. A határozatot a többi olasz szövetségek is rokonszenvesen fogadták és hozzájárultak a magyar versenyzők Los-Angelesbe való kiküldetésének költségeihez. Mint Budapestről jelentik, ma megérkezett az olasz uszósövetség levele, mely szerint Brenzo Pauli

szövetségi főtájtár értesíti a magyar szövetséget, hogy az olasz szövetség nyolcszáz dollárral járul hozzá a magyar uszók és vízipólózók olimpiai kiküldetéséhez.

Az olaszok, mint levelükből is kitünik, tudatában vannak annak, hogy a magyar uszók és vízipólózók a legjobbak egész Európában és hogy az olasz versenyzőket is le fogják győzni, mégis támogatja a magyarokat, mert a magyar versenyzők nélkül nem lenne Európa méltóképen képviselve az olimpiáson.

Magyar sportkörökben az olasz szövetség rokonszenves megnyilvánulását nagy örömmel fogadták és azon óhajuknak adtak kifejezést a magyar sportvezetők, hogy adandó alkalommal viszonzni fogják az olaszoknak elismeréseméltó baráti magatartásukat.

O Uj sportegylet Brassóban, Brassóból jelentik, hogy a volt Bátyát most „Suburbia” néven felvették a labdarugó-szövetségbe.

A rendőrség előállította, az ügyészség szabadlábrahelyezte a fegyverrejtegetéssel vádolt aradi tisztviselőt

Lefoglalt fegyverek és robbanószerek ügye az ügyészség előtt — A tisztviselőnek szabályszerű fegyverviselési engedélye volt — A robbanószerek a folyammérnök-ség tulajdonát képezik

Általános feltűnést keltett Aradon az a bünyvádi eljárás, amelyet az aradi rendőrség vezetett be Mitykó János folyammérnökségi tisztviselő ellen. Mint emlékezetes, Mitykót az aradi Monopól-főnökségnél jelentették fel, hogy lakásán állítólag nagyobb mennyiségű külföldi cigarettát tart elrejtve. A Monopóldetektívek házkutatást is tartottak a tisztviselőnél s a lakásban elrejtve, valóban több doboz külföldi dohányárut találtak, ezenkívül találtak még szétszedett vadászfegyvereket, robbanóanyagokat és egy rakéta-pisztolyt. A házkutatás eredményéről nyomban jelentést tettek a rendőrségnek, amely bevezette a nyomozást és kihallgatta Mitykó Jánost, aki igazolta, hogy vadászfegyverek tartására volt szabályszerű fegyverviselési engedélye, míg a robbanószerek és rakéta-pisztoly a folyammérnökségi hivatal tulajdonát képezte.

A rendőrség Mitykót nem vette, ugyan

örizetbe, hanem a lakásában talált fegyvereket, valamint a robbanószereket és a rakéta-pisztolyt elkobozta és azt az elmúlt hét folyamán az aradi ügyészséghez szállították be. A vizsgálat tovább folyt az Aradon általánosan ismert tisztviselő ellen, akit ma a rendőrség előállított és a délelőtti órákban Huy komiszár, a rendőrség bünyvői osztályának vezetője, átkísért az aradi ügyészségre. Az ügyre vonatkozó jegyzőkönyveket Gitta Agoston főügyész tanulmányozta át, aki előtt Mitykó János ismételtlen igazolta, hogy az elkobzott anyagok a folyammérnöki hivatal tulajdonát képezték, a fegyvereket pedig javítás céljából kapta vadásztársaságának tagjaitól. A rendőrség által kért őrizetbevételre a főügyész nem látott okot fennforogni és ezért elrendelte Mitykó János szabadlábrahelyezését, az eljárás azonban tovább folyik az aradi tisztviselő ellen.

Külföldre akart menni az Illeneb-cirkusz

Az elmúlt nyáron négyszázezer lej kölcsönt vett fel Aradon — Felraktározták az aradi állomáson a cirkusz vagonjait

Az elmúlt év nyarán tartott sorozatos előadást Aradon az Illeneb-cirkusz, amely néhány nap mulva fizetési nehézségek közé került. Mivel nem tudta bevételeiből a városi illetékeket fedezni, a városi adóhivatal megtette a szükséges intézkedéseket az előadások beszüntetése iránt. A cirkusz igazgatója egy közismert aradi vállalkozó utján 400.000 lej kölcsönt vett föl és ennek biztosítására bírói uton lekötötte a cirkusz teljes berendezését, felszerelését és az állatseregletet.

Tekintve azonban, hogy az előadások beszüntetése maga után vonhatta volna a cirkusz teljes anyagi csődjét, a hitelezők hozzájárultak, hogy a zárlat foganatosítása mellett a cirkuszi berendezést és az állatállományt az igazgató rendelkezésére bocsájtják.

Az Illeneb-cirkusz el is utazott Aradról és végigtornézza egész Romániát, míg az elmúlt

hét folyamán Déván hirdette meg előadásait. Az éjszaka folyamán az aradi vállalkozó dévai megbízottjától távirati értesítést kapott, hogy a cirkusz a legnagyobb titokban bevagonírozott és felszerelését, valamint az állatseregletet a curtici-i határállomáson külföldre akarja szállítani. Az értesítés alapján az aradi vállalkozó ma megjelent az ügyészségen, ahol arra kérte az igazságügyi hatóságokat, hogy az Aradon keresztülutazó Illeneb-cirkuszt tartóztassák fel és arra való tekintettel, hogy külföldre akar utazni, rendeljék el ellene a szoros zárlatot. A bejelentés tudomásulvételével egyidejűleg az ügyészség megtette a szükséges intézkedéseket, hogy az Illeneb-cirkusz vagonjait, ha azok az aradi állomásra megérkeznek, tartóztassák fel és tartásuk zár alatt, amíg a cirkusz igazgatósága a 400.000 lej tartozását ki nem egyenliti.

Mennyit keres a jó európai ökölvívó Amerikában?

A francia légsúlyu bajnok 24.000 dollárt hozott haza a teengerentúrról

Meghalt Tex Richard és az aranykorszaknak vége! A csillagászati számokkal vetekedő díjaknak beborult immár! Ilyen és ehhez hasonló felkiáltásokkal már sokan tértek vissza Amerikából, még hozzá eredménytelenül.

A legelőkelőbb cáfolatot erre a francia légsúlyu bajnok, Kid Francis szolgáltatta, aki nemrégiben tért vissza Amerikából, ahol 18 hónapig tartózkodott. Ez alatt az idő alatt 24.900 dollárt keresett. Mikor a francia újságírók megkérdezték, milyen odaát az ökölvívók sorsa, a következőket mondotta:

— Tény az, hogy a nagy díjak ideje lejárt. A gazdasági válságot odaát is érzik. Olyan versenyző, aki azelőtt 3000 dolláron alul nem lépett a kötelek közé, ma a harmadrészéért is szívesen mérkőzik. Ezek a versenyzők átlagban 800—1200 dollárt kapnak egy-egy mérkőzésért. Én egyike voltam azoknak, akik Carnera után legtöbbet kerestek. Általában az európaiak közül csak azok boldogulnak odaát, akik tényleg tudnak valamit. A közönszeriük és tehetségük részére befellegzett. — Huszonnégyezer dollár! Igazán tisztességes összeg.

Anglia veresége Lettországtól a ping-pong-világbajnokság mai meglepetése

A magyarok érték el eddig a legjobb eredményeket.

Prágából jelentik: A ping-pong világbajnokság mai mérkőzéseinek eredményei a következők: Ausztria—Csehszlovákia 5:4, Magyarország—India 5:0. Eddig még Ausztria és Magyarország veretlenek, de Magyarország aránya sokkal jobb. A délutáni eredmények a következők: Jugoszlávia—Litvánia 5:1, Ausztria—Franciaország 5:2, Lettország—Anglia 5:4, Csehszlovákia—Németország 5:3. Anglia veresége általános meglepetést keltett.

O Franciaországban is bevezetik a professzionizmust. Párisból jelentik: A francia szövetség legutóbbi ülésén a professzionizmus bevezetését tárgyalták. A tárgyalás eredményeképpen határozatilag kimondták, hogy bevezetik a professzionizmust. A határozatot szavazat útján hozták meg, amelynek 196:49 volt az aránya. A hivatásos-rendszer bevezetésének idejéről azonban nem történt még döntés.

Diszitse otthonát! Minden felvételhez egy színes képét kap modern fémkeretben **Stojkovits József fényképésznél P. Avram Iancu 16. (Szabadság-tér)**

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Románia és Magyarország közeledése enyhítené a gazdasági válságot

Magyar Pál budapesti parlamenti képviselő előadássorozata Erdélyben —
Február 7-én délelőtt 11 órakor lesz az előadás —

A világhátrányosabban az agrárszágokat sújtotta. Szinte a végsőkig kiéleződött a válság olyan országokban is, amelyeket a krízis eredendő oka, a jövótételi és nemzetközi adósság-probléma közvetlenül csak másodsorban érint. Gyógymódnak, végső megoldásnak mindmáig szinte minden országban a hazai termelés védelmét tartották. Valójában ezzel értük el a válság legvégső kifejlődését. A mind magasabb ormokra hágó védővámok rendszere, a kontingensek, a devizakorlátozások és a hazai termelés védelmének egyéb eszközei már-már teljesen megszüntették a nemzetek között szükséges világgazdasági forgalmat. Nem sok idő kellett ahhoz és bebizonyosodott, hogy ez az eljárás nemcsak a kereskedelmet köti gúzsba, de megszünteti, megfojtja a termelés lehetőségeit is.

Új utakon kell járni, helyesebben fel kell keresni, igénybe kell venni a felszabadított nemzetközi forgalomnak azokat a régi utjait és eszközeit, amelyek évezredekre visszanyúló tapasztalat szerint egyedül jelentik a haladás és a tömegek biztos megélhetésének lehetőségét. Áll ez elsősorban a szomszédos országok-

ra, amelyeknek termelése szerencsésen egészítik ki egymást. Áll ez Románia és Magyarország példájára is, ahol a két ország nyersanyag és iparcikk termelésének cseréje mindkét fél gazdasági fellendülését eredményezheti.

Számos uttorője, apostola van ma már ennek az eszmének. Magyarországon evők lejelentékenyebb, köztiszteletben álló hirdetője ennek a gondolatnak Magyar Pál kormányfőtanácsos, országgyűlési képviselő. Magyar Pál márkás vezéralakja a magyar gazdasági életnek, bank- és iparvezér egy személyben. Magyar Pál vezérszerepet tölt be Magyarországon egyetlen hatalmas és átfogó propagandaintézményénél, a Budapesti Nemzetközi Vársárnál is. Ezt a nagy tudású gazdaságpolitikus kérte fel nemrég az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Testületek Szövetsége előadássorozat tartására. Magyar Pál rendkívül nagy érdeklődéssel várt előadássorozatának két első állomása — mint értesülünk — Arad, ahol február 7-én délelőtt 11 órakor és Temesvár, ahol ugyanaznap este 6 órakor fogja a Kereskedelmi Testület épületében felolvasását megtartani.

Kétezerháromszáz millió lejmel tartozik az állam a nyugdíjasoknak és tisztviselőknek

Készül a nyugdíjleszállításra vonatkozó törvényjavaslat — Rendezik a tisztviselői fizetéseket

Bucurestiből jelentik: Az állami számvérvőség megállapítása szerint az állami tisztviselők és nyugdíjasok múlt évi hátraléka 2,300 millió lej tesz ki, a múlt évi szállításokra való tartozás 716 millió lej, így a múlt évre összesen 3,016 millió adósság maradt fenn.

A nyugdíjak leszállításáról szóló törvényjavaslat hamarosan elkészül és Argetoianu pénzügyminiszter hazaérkezése után a legelső törvény-előkészítő tanács elé kerül. A pénzügyminisztériumban kemény munka folyik a tisztviselői fizetések új rendszeréről szóló törvény elkészítésén.

A kisiparosoknál a tavalyi jövedelmet veszik adóalapul,

ha az alacsonyabb a patenta fixa közép-arányosánál — Engel Gyula, az Iparkamara kiküldöttjének sikeres akciója a kisiparosok és kereskedők érdekében — A rendes adókvető-bizottság február 20-án kezdi meg működését

Az aradi pénzügyigazgatóság ma hivatalos értesítést kapott, hogy az adóvallomások határidejét a minisztérium nem hosszabbítja meg január 31-én túl. A rendelkezés oka az, hogy az adókvető bizottságok munkája ne szenvedjen emiatt halasztást. A bizottságok különben, az eddigi szokástól eltérően, nem február 15-én kezdik meg működésüket, hanem február hó 20-án és a rendelkezésre álló idő alatt csoportosítják a beérkezett adóvallomásokat, összehasonlítva az elmúlt évi adókivetéssel. A pénzügyigazgatóságon, — mint az Aradi Közlöny jelentette, — tegnap délután négy órakor kezdte meg működését a patenta fixat megállapító, kvető bizottság, mely naponként tart ülést.

A hétfő délutáni tárgyalásnak külön érdekessége volt Engel Gyula aradi kereskedő, a Kereskedelmi és Iparkamara kiküldöttjének felszólalása, aki a törvény hátrányos rendelkezésére mutatott rá. A törvény ugyanis előírja, hogy a kiskereskedőknél az előző 3 év jövedelmének középátlama képezi a további három évre megállapítandó adó kvetési alapját. Ennek következtében előáll az a helyzet, hogy középátlamosan a tavalyi jövedelem, vagyis magasabb

lesz az új adóösszeg a tavalyinál. Engel Gyula azt javasolta a bizottságnak, hogy minden ilyen esetben vegyék adóalapnak a tavalyi jövedelem megállapított összegét. A javaslatot a bizottság el is fogadta és az adómegállapításoknál már Engel Gyula javaslatát tartották szem előtt. A tárgyalásokra különben az egyes ipari osztályok foglalkozásszerű alfabetikus sorrendben kaptak idézést. Így például az első napra agentek és birjások kaptak idézést, a többi ipari ág a következő napokon kapja az idézést a tárgyalásokra.

= Kényszeregyezséget kér az aradi „Renaissance”-cég. A rendkívül súlyos gazdasági helyzet ismét fizetési nehézségek közé juttatott egy évtizedes céget, amely ügyvédje útján kényszeregyezséget kér az aradi törvényszék csődbírójától. A „Renaissance” női divatruház tulajdonosa, a jelenlegi viszonyok és az inkasszó-nehézségekre való hivatkozással, a hitelezőivel való tárgyalás megindítását kéri a csődbírójától. A cég passzívai két millió 100.000 lejt, míg az aktívái 1 millió 500.000 lejt tesznek ki. A cég a hitelezőinek két év alatt fizetendő 60 százalékot ajánl fel. A kérelem fellett a napokban dönt a csődbíró.

Nehézségek a román-magyar clearing-megállapodások körül

Ausztriával a hét elején lép életbe a megállapodás

A Banca Nationala mellett működő Kompenzációs Pénztár működésének megkezdése egyre késik, mivel az osztrák Nemzeti Bankkal kötött egyezményt a kormány még nem fogadta el. Jelenleg a külügyminisztériumban tanulmányozzák a kérdés jogi részét. Tulajdonképpen csak formalitásról van szó és arra való tekintettel, hogy addig, amíg a végleges meg egyezés létre nem jön, ausztriai exportunk szünetel, a Banca Nationala interveniált a külügyminisztériumnál, hogy ezt a formalitást még a hét elején intézzék el.

Ugyanakkor, — mint már jelentettük, — tárgyalások folynak a magyar kormányval is, egy, az ausztriaihoz hasonló megállapodás létrehozásának érdekében. A Kompenzációs Pénztár ebben az értelemben küldött diplomáciai uton levelet a magyar Nemzeti Bankhoz. Magyarország viszont különböző előnyöket kér és éppen ezért a tárgyalások nagyon nehezen haladnak előre. Így például Magyarországot az érdekel, hogy arra való tekintettel, hogy különböző nehézségei vannak a devizák beszerzésénél, Magyarország kétszer annyit exportálhasson Romániába, mint amennyit Románia exportál Magyarországra. Ezt a feltételt a Banca Nationala egyelőre nem fogadhatta el és éppen ebben az ügyben írt most át ismételt a magyar Nemzeti Bankhoz.

A hadsereg szükségleteit a szövetségesek szállítják Romániának

A belföldi magáncégeknek adott megbízásokat megsemmisítik.

Bucurestiből jelentik: A kormány elhatározta, hogy a hadsereg szükségleteinek ellátását ismét a szövetségesekre bizzza. A december 28-án megtartott árlejtéseket, amelyeken magáncégeknek adtak megbízást, meg fogják semmisíteni.

= Megkezdtek a decemberi exportprémiumok kifizetését. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium rendelkezése alapján a napokban megkezdik a hátralékos kivételi jutalmak kifizetését. Egyelőre a december elsőjéig exportált gabona után fizetik ki a prémiumokat.

= Jönnek a kulturbélyegek. Bucurestiből jelentik: Az illetékes hatóságok felhívják a közönség figyelmét, hogy január 28-tól kezdve kétlejes kulturbélyeget kell a képeslevelezőlapokra ragasztani.

= Vámvédelemben részesítik az exportot. A pénzügyminisztérium bizottságot küldött ki azoknak a vámvédelmi intézkedéseknek tanulmányozására, amelynek a román export érdekében szükségessé váltak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Egy régi előfizető. Az egyik belföldi papírgyár aradi képviselője felebbezést nyújtott be Aradváros vezetéséhez, amelyben azt kérte, hogy az olcsó csomagolópapíros kövezetvámját szállítsa le. A város a felebbezést visszautasította, azzal az indoklással — amint Ön írja — hogy egy gyár képviselője fizet 100 kg. áru után 6 lej kövezetvámot. Valóban méltánytalan ez az álláspont akkor, amidőn akármelyik szállító-vállalat egy egész vagon papírost befűvaroz 500 lejért, amint Ön írja nekünk. A kereskedelem a mai viszonyok között semmi esetre sem vállalhatja az árdrágítás ódiáját s ha a város maga emeli a taksákat, ezzel maga jár elől a rossz példával.

P. János, régi előfizető. Érdeklődésére válaszolva közöljük, hogy gyanúja alaptalan: Willy Forst nem azonos Verebes Ernővel. Csupán abban hasonlatosak, hogy mind a ketten az UFA-koncern alkalmazottai.

Confiteor III. Terjedelme és helyszüke miatt nem közölhető.

Befejezés előtt a feketeszennyomozás

Vulpe Constantin főügyész nyilatkozata szerint az iratok február elején a törvényszékhez kerülnek

A feketeszennyomozás további nyomozásának folytatására Moldovan Sabin dr. delegált vizsgálóbíró ma Bucurestibe utazott, hogy az ottani igazságügyi hatóságokkal egyöntetűen még néhány kihallgatást eszközölködjön. A vizsgálóbíró útjával kapcsolatosan kérdést intéztünk Vulpe Constantin vezető főügyészhez, aki a következőket mondotta:

— A feketeszennyomozása végre elérkezett abba a stádiumába, hogy a doszárok lezárása már csak néhány nap kérdése. Moldovan Sabin dr. delegált vizsgálóbíró visszaérkezése után a bucaresti-i kihallgatások anyagával egészíti ki az itteni nyomozást, azután január hó végén, de legkésőbb február 5-én az ügyre vonatkozó iratokat átesszük az aradi törvényszékhez. Ez természetesen a nagyváradi és az aradi vizsgálatokra vonatkozik, amelyek ilyen módon teljes befejezést nyernek, azonban ugyanakkor kezdetét veszi az újabb nyomozás, amely a további visszaéléseket van hivatva felderíteni.

Értesülésünk szerint a további nyomozás alapját azok a súlyosan kompromittáló iratok képezik, amelyeket Zarna Satir miniszteri felügyelő bucaresti-i lakásán találtak, amely pontos feljegyzéseket tartalmaz az erdélyi szeszkereskedők és szeszgyárosoktól felvett összegekre vonatkozólag.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, JANUÁR 27.

Bucuresti. 13.00. Gramofon. 6.00. Rádiózenekar. Vezyes és román zene. 8.40. Marinescu György basszusénekes. 9.00. Pincus kürtművész. 9.45. Stein E. zongoraművész. 10.15. Hangverseny. — Budapest. 10.15. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangverseny. 13.05. Hangverseny. 5.00. Az 1. honvédelmi gyalogezred zenekarának hangverseny. 6.15. A vám, a vámháborúk és a vámterületek szerepe az európai válságban. 6.45. A Magyar Női Zongoraötös hangverseny. 7.45. Olasz nyelvoktatás. 8.15. Magyar nóták. Előadja Tihanyi Vilma Bura Sándor cigányzenekarával. 9.30. Tosca. Dráma 4 felvonásban. Irta Sardou. Majd: Jazz zenekar. 11.45. Somogyi Gyula francianyelvű előadása: Francois Rákóczi et l'ancienne alliance franco-hongroise. — Bécs. 12.30. Felti négyes. 13.40. Bohnen-lemezek: 2.10. Kardiak gramofonon. 8.45. Gangelberger zenekar. 9.45. Shaw: Nagy Katalin, színmű. 11.15. Pauscher zenekar: Táncczene. — Belgrád. 12.05. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 4.45. Gramofon. 5.30. Divatos dalok. 6.00. Népdalok harmonikán. 8.25. Műsorok. 9.20. Zongoraverseny. 11.10. Cigányzene. — Berlin. 5.30. Szórakoztató zene. 6.55. III. hangverseny. 8.00. Könnyű zene. 13.30-ig táncczene. — Hellsberg. 5.30. Teazene. 7.30. Onémet szerelmi dalok. 9.00. Mozart—Verdi est. 13.30-ig táncczene. — Milano. 5.45. Gramofon. 5.55. Kamarazene. 8.00. Gramofon. 8.20. Szórakoztató zene. 9.45. Vigjáték. — Ostrava. 5.10. Rádiózenekar. 6.10. Prága. 7.00. Gramofon. 7.25. Radványi fuvózenekar. 8.00. Prága. 10.00. Brünn. 11.00. Prága. — München. 6.20. Könnyű zene. 7.35. Miorca tábornok előadása: Magyarország hegyei és erdői. — Varsó. 4.50. Gramofon. 6.35. Népszerű zene. 8.35. Gramofon. 12.00. Táncczene.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 28.

Bucuresti. 13.00. Gramofon. 6.00. Dinicu zenekar. Könnyű és román zene. 7.10. Dinicu-zenekar. 8.45. Gramofon. 9.00. Athanasiu baritonénekes dalostje. 9.20.

Szimfonikus hangverseny. — Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. 13.05. veszprémi Farkas Vince és cigányzenekarának zenéje. 5.00. A háztartásról. Vizvári Mariska előadása. 6.00. A baromfiak hizlalása és értékesítése. 6.30. Az Ostende szalon- és jazz zenekar hangversenye. 7.30. Angol nyelvoktatás. 8.30. Az Operaház előadásának közvetítése. Thomas: Mignon. Dahnű 3 felvonásban. Majd: Rác Béla és cigányzenekarának zenéje. — Belgrád. 12.05. Gramofon. 13.05. Rádiózenekar. 5.00. Gramofon. 6.30. Jazz. 9.00. Vonósnegyes. 11.30. Rádiózenekar. — Bécs. 12.30. Silving zenekar. 13.40. Gramofon. 2.10. Gramofon. 4.30. Hangverseny. — 6.00. Winkler térdhegedű- és Dobrautz gitárművész játéka. 9.45. A bécsi szimfonikusok jazz hangversenye. 11.15. Bambi Jenő és Béla cigányzenekara. Falvy Margit énekeivel, a Magyar borházból. — Berlin. 6.30. Kamarazene. 7.35. Könnyű zene. 8.30. Igy táncolt a régi Berlin. Majd a munkanélküli zenészek hangversenye Zilzer Ipolyka hegedűjátékával. — Hamburg. 9.00. Auber: Fra Diavolo, 3 felvonásos opera. — Koppenhága. 9.10. Nicolai: A windsori vig nők, vígopera. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Hemerka zenekar. 3.30. Gramofon. 6.00. Délutáni zene. 8.20. Rádiózenekar. 9.30. Schubert dalok. — Langenberg. 7.00. Irodalmi előadás. 7.25. Stélet az Óriáshegységben. 9.00. Meyerbeer est. 11.05. Táncczene. — Milano. 5.50. Szórakoztató zene. 5.55. Jazz. 8.00. Gramofon. 8.20. Szórakoztató zene. 10.00. Opera bemutató szerint. — Róma. 6.30. Schubert, Mascagni, Puccini-áriák. 6.45. Szórakoztató zene. 9.00. Gramofon. 10.00. A rendőrszék zenekara. 11.55. Hangverseny. — Svájc. Aleman adó. 4.30. Rádiózenekar. 5.00. Szórakoztató zene. 7.30. Kamarazene. 9.00. Rádiózenekar. 9.25. Sardou és Najac: Cyprienne, vigjáték. — Varsó. 5.40. Gramofon. 6.35. Kamarazene. 8.35. Gramofon. 9.15. Könnyű zene. 11.10. Gramofon. 11.30—13.00. Táncczene.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVAN

felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 8 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 60 Lel. A vastagabb betűvel kiírt szavak alábuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal felelőse magának a jogot, hogy az apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közzétehető megváltoztassa. Csak válaszbejegyzéssel ellátott kérdésekre válaszolunk. Ajánlatok teljes levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

APRÓHIRDETÉSEKET ESTE 9 ÓRAIG VESZÜNK FEL

Mindenféle ipari munkálatokért és kereskedelmi cikkekért

fogakat készitünk cserébe

a legfinomabb anyagból és elsőrangú kivitelben

Frida D'Aloujaldt fogműterme

Arad, v. Boros Béni-ter 87.

Foghuzás (érsztelenítéssel)... L. 40
Randolf koronák — fogak drbjá... L. 100
éber fogak kaucsukra... L. 50
Arany koronák (garantált 22 karátos) L. 400
Koronák — fogak — platina és teher aranyból is készül. — Vidékieknek fogmunkálatok 24 órán belül eszközöltetnek.

LEVELEZÉS.

TANC-, SÉTA- VAGY MOZIPARTNEBT keres két urleány. „Szöke-barna” jelgés teljes című levelek az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek.

LAKÁS.

2, 3, 4 és 5 SZOBÁS modern lakások és ütlethelyiségek azonnaira kiadó az Ortutay-palotában. 270

BELVÁROS legibb helyén négyszobás első emeleti lakás február elsejére kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

KERESKÉRTÉS MODERN MAGANHAZAT bérbe két egymástól független három-háromszobás lakással, fürdőszobákkal és mellékhelyiségekkel, lehetőleg a belvárosban. Címeket „Modern magánház” jelgére az Aradi Közlöny kiadójába kérek.

KÉTSZOBÁS, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában, a Minorita templommal szemben.

ÖTSZOBÁS, földszintes lakás május 1-re kiadó. Bulev, Carol 8. 269

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 200

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 200

INGATLAN.

HAROMSZOBÁS kisebb magánházat, vilány, vízvezetékekkel, megvetésre keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 100

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnaira kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Mindenütt beszélnek

az előkelő budapesti

BRISTOL-szálló

olcsó árairol.

Szobák (a fekvéstől függően) kitűnő napi ellátással már **12 pengőtől** kaphatók.

Dunai szobák kilátással a gyönyörű budai hegyvidékre méltányos áron.

Bristol-menü 2 pengő 40 fillér

Mindennap ötórás tea és tánc. Kávéházi árak.

Vacsora rendes polgári áron. Tánc.

Hosszabb tartózkodás esetén további engedmények

Bristol-szálló

3220 Budapest—Dunapart.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ZONGORÁK, vitrinek, antik komódok, asztalok, szekrények, tákrók, komplett szobaberendezések, értékes festmények, villanylámpák, függönyök, storeok, gobelin képek, lőszormatrac, Biedermayer szalonok, könyvek, falitálcák, külön kredenc, mini tőrök, ágyak, gyermekkosci, gyermekágy, jégsekreány, márványoszlop, 6-os és 12-es alpaca evőeszközök, gramofon, rádió, dísz tárgyak stb. eladók, SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota, 1000

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház mesternél.

KERESKÉRTÉS megbízóim részére 12 személyes ezüst evőeszközt és étkező servert, ezüst kávé kanalakat, gyári és keleti szőnyeget, szőnyegokat, ezüst tárgyakat, értékes festményeket, vitrineket, antik órákat, antik komódokat, márkás porcellánokat, régi haranghuzókat, dísz tárgyakat, régi műtárgyakat, stb. stb. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

HIRDESSEN

a 47 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.